Nummer 21 Donderdag 26 Mei 1932 32ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST"

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

DE JAARL. ALGEMEENE VERGADERING.

Deze vergadering, welke aanvankelijk op 18 Juni e.k. op het terrein der Ind. tentoonstelling alhier, gehouden zou worden, is thans vastgesteld op Zaterdag 25 Juni d.a.v., zullende de agenda en verdere bijzonderheden in volgende nos. worden bekend gemaakt.

HET HOOFDBESTUUR.

CRISIS-STEUNCOMITÉ VOOR NED.-INDIË.

In de overtuiging, dat een centrale organisatie hier te lande van practisch nut zou kunnen zijn in het belang van de talrijke door den crisisnood getroffen gezinnen onder de verschillende bevolkingsgroepen van Ned.-Indië, heeft zich onder leiding van den heer Ch. J. I. M. Welter, oud-Minister van Koloniën en oud-Vice-President van den Raad van Indië, te 's-Gravenhage een Crisis-Steuncomité voor Indië gevormd.

Het Comité stelt zich gaarne beschikbaar voor het in ontvangst nemen van gelden ter overmaking aan het Centraal Comité voor steun aan werkloozen te Batavia, opgericht in December 1930 onder voorzitterschap van het Lid van den Raad van Indië, den heer L. H. W. van Sandick.

Van de ontvangen geldelijke bijdragen zal in de dagbladen verantwoording worden afgelegd.

's Gravenhage, 26 April 1932.

Het Crisis-Steuncomité voor Ned.-Indië,

Ch. J. I. M. Welter, oud-Minister van Koloniën en oud-Vice-President van den Raad van N.-I., voorzitter;

Mr. A. Neytzell de Wilde, oud-voorzitter van den Volksraad in N.-I., Hoofd van de 1ste afd. van het Departement van Koloniën, onder-voorzitter;

R. Zuyderhoff, Lid van de Algemeene Rekenkamer, Algemeen Voorzitter van de vereeniging „Oost en West", commissaris;

F. H. Zeydel, oud-afdeelingshoofd bij de Koninklijke Paketvaart Mij., oud-Lid van den Volksraad, onder-voorzitter van het Hoofdbestuur der vereeniging „Indo-Europeesch Verbond", commissaris;

J. M. van Valkenburg, oud-onderdirecteur van het Departement van Gouvernements-Bedrijven in N.-I., penningmeester;

J. Th. Petrus Blumberger, oud-N.-I. Bestuursambtenaar, Hoofd van het kabinet van den Minister van Koloniën, secretaris.

Gironummer van het comité: 198000.

De omstandigheid dat het Crisis-Comité voor Ned.-Indië thans ingesteld geworden is, geeft het Hoofdbestuur aanleiding zich tot de Besturen der afdeelingen onzer vereeniging te wenden tot het inroepen hunner medewerking om het doel van dit Comité zooveel mogelijk te bevorderen.

Het Hoofdbestuur is van meening dat de wijze waarop die medewerking zou kunnen worden verleend — zelfstandig dan wel met bestaande of in het leven te roepen plaatselijke organisaties — aan het welnemen dier Besturen, dient te worden overgelaten.

Alleen zij aangeteekend dat, voor stortingen, behalve over het giro no. 198000 van het Comité, eventueel ook beschikt kan worden over dat van de Vereeniging „Oost en West", no. 14574.

HET HOOFDBESTUUR.

Hoofdbestuursvergadering.

Notulen der Hoofdbestuursvergadering, gehouden op 30 April 1932, ten 1 uur in het gebouw der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag. (Voorloopig goedgekeurd in de vergadering van het Dagelijksch Bestuur op 11 Mei 1932).

Aanwezig met het Dag. Bestuur alle leden van het Hoofdbestuur, met uitzondering van het lid voor Rotterdam, welke afdeeling volgens bericht van haren secretaris, zich door geen der bestuursleden kon doen vertegenwoordigen, en voorts met dien verstande, dat de afdeeling Leiden vertegenwoordigd was door haren secretaris, den heer mr. E. Rijke, de afdeeling Nijmegen door haar bestuurslid, den heer dr. Bantjes, terwijl de afdeeling Utrecht behalve door haren voorzitter, prof. Van Vuuren, mede door haar bestuurslid, den heer Buena de Mesquita, vertegenwoordigd was. De afdeeling Suriname was niet vertegenwoordigd, daar de heer Wolff, door zijn aanstaand vertrek derwaarts, daartoe verhinderd was; de heer Polvliet, voor de afdeeling Curaçao, woonde de vergadering bij.

Ook was aanwezig, zijnde daartoe uitgenoodigd tot het verstrekken van inlichtingen nopens de propaganda-actie voor Indië onder de militairen, de heer L. Maurenbrecher. In totaal 22 personen.

De heer De Kanter, voorzitter van het Alg. Ned. Verbond, raadgevend lid der vereeniging, had bericht van verhindering gezonden.

De algemeen voorzitter der Vereeniging, de heer Zuyderhoff, opent op het aangegeven uur de zitting met de volgende rede:

Mijne Heeren,

Wanneer ik, bij de opening dezer vergadering u allen hartelijk welkom heet, dan richt ik mij daarbij inzonderheid tot onze nieuwe leden uit Groningen, 't Gooi en Utrecht, de heeren Feith, Hamaker en prof. Van Vuuren, van wier aangename mede- en samenwerking ik mij bij voorbaat overtuigd houd. Ik herdenk daarbij, waardeerend, hunne voorgangers, de heeren Franke, dr. Alers en Somermeyer, vooral de laatste, omdat hij zoo tal van jaren deel uitgemaakt heeft van dit college.

Welkom ook aan de heeren plaatsvervangers van die H.B.-leden, die tot mijn spijt verhinderd waren hier aanwezig te zijn.

Last but not least richt ik mij tot de beide vertegenwoordigers onzer bloeiende overzeesche afdeelingen, de heeren dr. Polvliet en Wolff. Beide heeren hebben ginds het bewijs geleverd, hoe een warme belangstelling voor onze vereeniging en een volhardend propageeren der beginselen welke ze voorstaat, tot schitterende uitkomsten leiden kan.

Ik mocht dit den thans afwezigen heer Wolff reeds kenbaar maken in de vorige Hoofdbestuursvergadering, nu herhaal ik deze woorden tot den heer Polvliet, die de motorische kracht bij het ontstaan onzer Curaçaosche afdeeling geweest is.

Ik vertrouw dat het uwe instemming heeft, dat ik voor het bijwonen dezer vergadering mede uitgenoodigd heb de Overste Maurenbrecher, teneinde u desgewenscht inlichtingen te geven over de in het vorig jaar gevoerde actie om onder de militairen hier te lande, propaganda te maken voor Indië. Dit komt bij de behandeling van het jaarverslag aan de orde.

Sedert de vorige vergadering zijn bijkans 6 maanden verloopen. De nood der tijden is sedert niet verminderd, integendeel, mijn uitlatingen, welke ik destijds deed, zoowel in dezen kring als in het publiek, over de toekomst, werden door velen wel een beetje erg pessimistisch geacht. Dat deze zich vergist hebben, blijkt wel uit het feit dat heden een uitgever mij verzocht, mijne ten vorige jare als hoofdartikelen in „het Vaderland" verschenen opstellen, te mogen bundelen, omdat hij ze nog „op to date" vond. Wij hebben het diepste punt van de economische inzinking nog vooreerst niet bereikt. Wij bevinden ons feitelijk nog maar in het begin van een overgangstijdvak, waarin een verarming zal plaats vinden, welke veel zal doen ondergaan, dat moeizaam tot stand was gebracht.

Hiervan doordrongen is het H.B., zooals u bekend, reeds meer dan een jaar bezig te bezuinigen, en desondanks krachtig *naar buiten* op te treden in het binnen- en buitenland, op een wijze als nooit te voren. Beide aangelegenheden vormen de hoofdschotel van onze wekelijksche bijeenkomsten. Voor hetgeen wij reeds tot stand brachten kan de Vereeni-

Wie eenmaal begint toe te geven, tegen zijn eigen overtuiging in, maar ter wille van de dagelijksche omgeving, glijdt langzaam maar zeker weer terug naar de platgereden paden der middelmatigheid — paden die net langs het succes voeren. (Der Organisator").

ging dankbaar zijn, al moge zij, met ons, nog niet voldaan zijn.

Een derde aangelegenheid welke onze voortdurende aandacht heeft is de onvoldoende bezetting van ons secretariaat, een bezetting die, ondanks de geweldige uitbreiding der werkzaamheden, in de laatste jaren feitelijk slechts uit één man bestaat, die tevens penningmeester is en nog allerlei bijbetrekkingen, zoowel vaste als tijdelijke heeft waar te nemen. Zijn werkkracht en toewijding zijn boven alle lof verheven. Veel en goed werk heeft hij steeds verricht, maar dat neemt niet weg, dat een secretaris-penningmeester van een groote vereeniging als de onze, die beschikt, noch over een adjunct, noch over een typiste, noch over een loopjongen, handen en tijd te kort komt. Het streven naar een zoo zuinig mogelijk beheer aan den eenen kant en de werklust van den heer Van der Brugh aan den anderen kant, hebben een reorganisatie van het secretariaat doen uitstellen. Zij werd door ons wenschelijk geacht met het oog op de verhoudingen *naar binnen*. Wij waren van meening dat meer dan thans mededeelingen gedaan of adviezen gevraagd moeten worden aan hoofdbestuursleden en afdeelingsbesturen, teneinde de werkzaamheid van die afdeelingen, van welke niet veel uitgaat, te stimuleeren.

Door de crisis en de toegenomen activiteit van het D.B. is dit tekort aan bezetting van het secretariaat accuut geworden. Na in de laatste maanden onze volle aandacht aan deze reorganisatie gewijd te hebben, zijn wij onlangs tot een conclusie gekomen.

Het doet ons genoegen ,dat de afdeeling Arnhem, blijkens haar onlangs ontvangen toelichtingen op haar voorstel, een echo vormt van ons geluid; alleen moeten wij betreuren, dat de heer Huges, die ook voorstander blijkt te zijn van prima verhoudingen *naar binnen*, alvorens een conferentie met afgevaardigden van enkele naburige afdeelingen te beleggen over den gang van zaken in de Vereeniging, die hem sinds langen tijd maar matig bevredigt, zich te voren niet tot ons gewend heeft, zij het slechts voor inlichtingen. Vooral wat betreft het financieel beleid, ware zulks, ons inziens, zeer zeker gewenscht geweest.

Ik eindig mijn openingswoord met u, gelijk in de vorige vergadering, op het hart te drukken, eensgezind en krachtig te blijven samenwerken tegen den nood der tijden in, opdat „Oost en West" niet gedood of lamgeslagen worde. Ik voeg hieraan nog toe ,dat het daartoe noodzakelijke is, dat onze werkzaamheden plaats hebben in een stemming van welwillendheid en wederzijdsche waardeering (Instemming).

Na dit openingswoord vraagt en verkrijgt de heer mr. Blom (Bergen op Zoom) het woord en zegt, dat hij met aandacht en genoegen deze rede gevolgd heeft. Spreker is uiteraard van nabij bekend met wat in publiek-rechtelijke organisaties omgaat, het is zijn dagelijksch werk, en nu is het zijne meening, dat, gelet op de feiten, zooeven vernomen, het algemeen en financieel beleid van het Dagelijksch Bestuur krachtig en nauwgezet gevoerd wordt en dat het Bestuur diligent optreedt. Trouwens dit was spreker bekend. Meermalen voerde hem zijn weg naar het bureau der Vereeniging, hetzij om een inlichting, dan wel voor een in solidariteit en kameraadschap gevoerde bespreking van een of andere aangelegenheid. Spreker hield daarvan steeds den meest gunstigen indruk en het is hem bijzonder aangenaam, dien indruk wederom te hebben hooren vertolken in de rede van den Algemeen Voorzitter.

De heer dr. Zeylstra (Deventer) die, tot zijn leedwezen, slechts eenige oogenblikken deze bijeenkomt kan bijwonen, schetst het ontstaan en de wording van het Gedenkboek, uitgegeven door onze vereeniging en gewijd aan de Nederlandsche deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs 1931, uitgave, welke onafhankelijk van zijn wil, wat vertraagd geworden is. Het is hem een voorrecht en genoegen, op dezen verjaardag van H.K.H. prinses Juliana, het eerste proefexemplaar van het Gedenkboek den Voorzitter te kunnen aanbieden. (Levendige bijval.)

De voorzitter betuigt den heer Zeylstra, den redacteur, zijn welgemeenden dank en wenscht hem geluk met het verkregen schitterend resultaat. Spr. betrekt in die hulde tevens den heer Borst, directeur der Drukkerij de IJssel te Deventer, die zoozeer tot dezen uitslag medegewerkt heeft. Spr. hoopt en vertrouwt, dat men in de afdeelingen alles in het werk zal stellen om den verkoop van het boek te bevorderen terwille van den uitgever zoowel als van de drieledige bestemming der eventueele bate.

(Het Gedenkboek circuleert bij de aanwezigen).

De voorzitter stelt thans aan de orde punt 3 der agenda, de notulen der vorige H.B.-vergadering. De lezing dezer notulen wordt, waar noodig, onderbroken door toelichtingen door den voorzitter verstrekt.

Zoo stelt hij o.m. deze vraag: Wat hebben de afdeelingen op het „ter navolging" aanbevolen voorbeeld der afdeeling Nijmegen verricht om in dezen tijd te trachten de leden voor O. en W. te behouden? Van navolging blijkt niets.

Overgaande tot punt 3 der agenda: het jaarverslag, de rekening en verantwoording '31 en de begrooting '32, wordt allereerst het jaarverslag voorgelezen, afgewisseld door in- of toelichtingen van den voorzitter, waar noodig of gewenscht.

Bij het punt, handelende over de actie om hier te lande propaganda voor Indië te maken onder de miliciens, een actie, waarmede dit jaar een aanvang gemaakt is, maar over welker vordering de voorzitter maar matig ingenomen is, verleent hij het woord aan den heer L. Maurenbrecher.

Deze schetst in den breede de uitwerking der door den Overste Mac Kenzie gegeven suggestie, hoe, ondanks de door het D.B. van O. en W. ingeroepen tusschenkomst en toegezegde medewerking van het Departement van Defensie, deze actie niet beantwoord heeft aan de gekoesterde verwachting. De afkeer van den milicien, om op avonden, voor vermaak bestemd, te moeten luisteren naar voordrachten over Indië, en eene niet tot stand gekomen bevredigende financieele regeling dezer aangelegenheid, moeten als voornaamste oorzaken daarvan beschouwd worden. Spr. wanhoopt echter geenszins aan een uiteindelijk welslagen, spoort aan tot volharding en blijft bereid tot volle medewerking, mits die ook van andere zijde verleend wordt, waarbij hij allereerst denkt aan den steun der afdeelingsbesturen onzer Vereeniging.

De Voorzitter bedankt den heer Maurenbrecher voor zijn belangrijke mededeelingen. De heer M. verlaat, na afloop der hieropvolgende discussie, waarbij hij nog eenige inlichtingen verschaft, de vergadering.

De heer Bueno de Mesquita (bestuurslid der afdeeling Utrecht) vereenigt zich volmaakt met het door den heer M. ingenomen standpunt en deelt omstandig mede wat te Utrecht, dank zij den heer prof. Van Vuuren, reeds verricht is en zal worden. Zoowel spr. als de heeren mr. Blom en prof Van Vuuren, dringen krachtig aan op volhouden; men moet zich niet laten ontmoedigen. Een definitief besluit behoeft, volgens prof. Van Vuuren, thans niet genomen te worden, laat men, in elke afdeeling trachten wat ter plaatse bereikt kan worden. Het instrueeren van de jeugd in 't algemeen, is volgens dezen laatsten spreker een dringende en levendige eisch.

De voorzitter, den sprekers dank brengende, betoogt, dat waar hij zooeven van eenige onvoldaanheid blijk gaf, hij allerminst bedoeld heeft deze zaak stop te zetten, integendeel, spr. sluit zich ten volle aan bij hen, die over dit propagandamiddel het woord gevoerd hebben en ook hij is van meening, dat een centrale regeling ongewenscht is; deze behoort, althans wat de uitvoering betreft, plaatselijk te geschieden, zoo noodig met steun van het D.B. uit het Hoofdbestuur.

Hierna wordt de lezing van het Jaarverslag voortgezet. De heer dr. J. G. Bantjes (plaatsvervanger H.B.-lid Nijmegen) zou gaarne, om tijd uit de winnen en om redenen van zakelijkheid, wenschen over te gaan tot de behandeling van het voornaamste punt der agenda: het voorstel Arnhem, waarop de voorzitter antwoordt, dat genoemd verslag juist zeer vele zakelijkheden bevat en hij met opzet het uur der vergadering gesteld heeft op één uur, om aan het voorstel Arnhem alle recht te doen wedervaren.

Met een woord van dank van den voorzitter tot den secretaris, wordt de lezing van het jaarverslag besloten.

Bij het aan de orde stellen van de Rekening en Verantwoording '31, maakt de heer Hamaker ('t Gooi) een opmerking over de kosten van het K.W. terwijl de heer prof. Van Vuuren de vraag stelt, of bij een anderen uitgever geen voordeeliger condities te bedingen zouden zijn, waarop de heer mr. Blom repliceert dat in dezen tijd zeker geen uitgever te vinden is, die een toeslag van f 1000.— voor redactiedoeleinden zou verleenen.

Geeft de begrooting 1932 aanleiding tot opmerkingen, aldus de vraag van den voorzitter. Daar deze vraag voorloopig onbeantwoord blijft, deelt de voorzitter bij dit punt een en ander mede over de bij de Ind. regeering bestaande bezuinigingsplannen voor het jaar 1933. Spr. heeft daarover een onderhoud gevoerd aan het Dept. van Koloniën en aan de plannen die richting gegeven dat, bij opheffing van het Tehuis v. Ind. Studenten, voor de N. I. bedienden en voor het Instituut der Gedel. van de Studie-commissie, het gevaar van afbrokkeling, zou kunnen worden afgeweerd. De rekening en Verantwoording '31 ontmoet geen bezwaren, terwijl de begrooting '32 wordt aangehouden tot na de behandeling van het voorstel Arnhem.

Punt 4 der agenda: Toetreding Nederlandsch Verbond van Kol. Vereenigingen.

Krachtens het hieromtrent reeds meegedeelde in de notulen der vorige hoofdbestuursvergadering, en in het jaarverslag, zijn de aanwezigen geheel op de hoogte en is men eenparig overtuigd van de wenschelijkheid dier toetreding.

Punt 5. Voorziening vacatures H.B. door periodiek aftreden. Voor de aftredenden zijnde de heeren Zuyderhoff, Logeman, Van der Brugh, Garschagen, mr. Huges, Oxenaar, mr. Blom en Van Hamel, zijn in dubb. tallen gesteld de namen der heeren Bakhuis, Breukink, Erfmann, Petit, Van der Heide, Timmer, Keuchenius en mr. Rijke, zullende deze vacature-lijst, waartegen geen bezwaar geopperd wordt, aan de Alg. Vergadering worden voorgelegd.

Punt 6. Wijziging van het Huishoudelijk Reglement in dien zin dat de algemeene Vergaderingen der afdeelingen gehouden worden nà de voorjaars-Hoofdbestuursvergadering. Hiertegen bestaat geen bezwaar. Het Huishoudelijk Reglement, zal t.z.t. in dien geest gewijzigd worden; de voorjaars-H.B.-vergadering zou dan in Maart en de algemeene vergadering der afdeelingen daarna gehouden kunnen worden.

Punt 7. Datum en plaats Algemeene Vergadering.

Op voorstel van den voorzitter en met instemming van de zijde van den heer Hamaker, voorzitter der afdeeling 't Gooi, waar aanvankelijk de jaarvergadering zou plaats hebben, wordt besloten zoowel om financieele als om opportuniteitsredenen dit jaar die vergadering te beleggen in Den Haag, en wel zoo mogelijk op 18 Juni e.k. op het terrein van de Indische tentoonstelling aldaar.

Punt 8. Algemeene besprekingen.

Deze worden ingeleid door den voorzitter met de mededeeling dat hij zitting genomen heeft in de Commissie van Advies voor de Ind. tentoonstelling, op welker terrein een Koloniaal Congres gehouden zal worden. Voor dit congres wenscht de afdeeling Den Haag geen gelden beschikbaar te stellen voor deelneming aan het garantiefonds; mogelijk kan in deze nog een oplossing gevonden worden, aangezien spr. persoonlijk het zeer betreuren zou, indien hier in Den Haag een Indische tentoonstelling een koloniaal Congres zou plaats hebben, waarbij de vereeniging „Oost en West" zich van deelneming uitsloot.

Hadat de heer Garschagen (Amsterdam) eenige nadere inlichtingen gevraagd had omtrent het bureau H.A.B.U. en zijn werkwijze, welke de voorzitter hem verstrekte, komen aan de orde de voorstellen 't Gooi en Arnhem. Het voorstel Arnhem wordt het eerst in behandeling gebracht ingevolge het verzoek daartoe door eerstgenoemde afdeeling gedaan.

Het voorstel luidt:

> Voorstel om een commissie te benoemen onder voorzitterschap van den heer F. van Peski, lid van het Dagelijksch Bestuur, en verder uit afgevaardigden van een viertal afdeelingen, met opdracht om, zoo mogelijk nog vóór de a.s. Jaarbijeenkomst, een rapport uit te brengen over de mindere of meerdere wenschelijkheid, resp. mogelijkheid van ingrijpende veranderingen in het tot nu toe gevolgde beleid bij het besturen der Vereeniging.

Dit voorstel is onder dagteekening 26 April l.l., door de afdeeling Arnhem nader aangevuld met een uiteenzetting harer meening te dien opzichte, vervat in een viertal punten aan welke toegevoegd de begrootingsrekeningen over de jaren 1928 t/m 1931 en de begrooting 1932.

De voorzitter verleent thans het woord aan den heer mr. Huges.

(Het hier volgende is een resumé van het door den heer mr. Huges in eerste instantie gesprokene en door hem op verzoek van den algemeen secretaris ten behoeve dezer notulen op schrift gesteld).

De afgevaardigde voor Arnhem zegt, dat zijn afdeeling niet accoord kan gaan met de begrooting voor 1932 en dat de afdeeling meent dat een commissie moet worden benoemd die rustig alle de consekwenties van de begrooting kan overwegen. Is de begrooting in zich zelve, zoo te zien, reeds uiterst zwak, temeer is dit nog het geval omdat de vereeniging, als gevolg van geringen invloed naar buiten en daarnaast onprettige verhoudingen naar binnen, er op moet rekenen een aangewezen slachtoffer te zijn van de tijdsomstandigheden.

Spr. begint met de stelling: geringe invloed naar buiten en verdedigt deze, aan de hand van het, door het D.B. zelf onlangs gepubliceerde propagandabiljet: „Wat deed en wat doet Oost en West". In die circulaire worden, voor het verleden, vijf acties meer bepaaldelijk genoemd, t.w. medewerking: aan de ITA — de Tentoonstelling „Het koloniale Boek" — de uitgave „Onze Overzeesche Gewesten" — Geldinzamelingen en de voorbereiding voor Vliegtochten.

Spr. staat even stil bij het eerstgenoemde feit, de ITA, doch meent deze evenementen in het algemeen te kunnen laten rusten omdat de invloed van die medewerking op dit oogenblik en gezien de tijdsomstandigheden, toch niet meer zoozeer in aanmerking komt.

Belangrijker is echter de vraag: wat doet Oost en West en de propaganda-circulaire noemt dan achtereenvolgens: het Koloniaal Weekblad — de Leeszaal — de Studiecommissie — Persinggahan — het Informatiebureau en de medewerking aan de H.A.B.U.

Wat de eerste 5 instellingen betreft, meent spr. dat zij, of wel weinig propagandistische kracht uitoefenen of, voorzoover dit wel het geval is, beschouwt spr. het aandeel daarin voor onze vereeniging, zoo gering, dat niemand, die eenigszins op de hoogte is, Oost en West daar belangrijk voor zal crediteeren Over de connecties met de H.A.B.U. zal spr. geen oordeel geven.

Alles tezamen, meent de afdeeling Arnhem dat deze opsomming van O. en W.-daden — afgezien van het feit dat er niets in zit en dat deze opsomming telkens weer op nieuw dienst doet — speciaal vandaag, bij het groote publiek (en daar moeten wij het van hebben), onvoldoende trekkracht vertegenwoordigt.

Spr. gaat dan over tot verdediging van de stelling: er is minimaal contact tusschen het D.B. en de afdeelingen en het aanwezige contact is onprettig.

Als motiveering van het eerste, produceert spr. de correspondentie in het afgeloopen jaar tusschen het D.B. en de afdeeling Arnhem, t.w. drie aankondigingen van de H.B.-vergaderingen en drie circulaires in verband met de propaganda onder de militairen; dit is eigenlijk alles. Kennisgeving van dat, wat het D.B. aan de afdeelingen te zeggen heeft, moet dikwijls uit het K.W. worden gehaald, welke methode spr. in het algemeen, afkeurt.

Vervolgens vermeldt spr. een 5-tal feiten uit het afgeloopen jaar, betrekking hebbend op de wijze, waarop het D.B. zich met de afdeelingen en hare voorstellen verstaat en waartegen de afdeeling Arnhem ernstig bezwaar heeft. Ofschoon het spr. bekend is, dat ook bij andere afdeelingen soortgelijke bezwaren bestaan, zal hij dit verder laten rusten.

Spr. resumeert dan dat, èn de te geringe invloed naar buiten èn de onjuiste verhoudingen naar binnen, een uiterst critische beschouwing van de begrooting voor 1932 noodzakelijk maken en spr. komt dan aan die begrooting.

Aan de hand van de gemaakte en rondgezonden cijfers, wijst spr. er op, dat wat de Uitgaven betreft, de uitgetrokken bedragen voor propaganda, kantoorbehoeften, onderhoud-diversen(1), — Leeszaal-diversen(2) — beschouwd in het licht van de vorige jaren — zoo te zien, onverantwoordelijk lage cijfers vermelden. Het is niet aan te nemen dat daarmede behoorlijk zal kunnen worden gewerkt. Is dit, waar er geen voordeelig saldo is genoteerd, op zien zelf reeds gevaarlijk, erger is dat de Inkomsten en met name de posten: Leden en Begunstigers zoowel als de Bijdrage van het K.W. zoo te zien, een groote kans hebben, relatief, belangrijk lager te zullen moeten uitkomen.

De afdeeling Arnhem noemt deze opstelling dan ook een „papieren" begrooting die h.i. niet tegen de werkelijkheid bestand zal blijken.

Waar verder de vaste posten: Salarissen, Huishuur, Ned.-Indië en het K.W., tezamen ongeveer 80 pct. van het totaal geraamde bedrag vertegenwoordigen, acht spr. een, noodzakelijke, aanslag op het nog aanwezige Vereenigingskapitaal allerwaarschijnlijkst.

De afdeeling Arnhem stelt dan ook voor om een commissie te benoemen die tot opdracht krijgt om na te gaan:

1e of de begrooting inderdaad zoo gevaarlijk is, als de afdeeling Arnhem meent, en zoo ja, wat dan onmiddellijk ter verbetering kan worden gedaan;
2e of inderdaad bij de afdeelingen in het algemeen het verlangen voorzit naar meer en ander contact met het D.B.;
3e of er thans maatregelen kunnen worden genomen om den invloed naar buiten te versterken.

Een rapport hierover moet aan het Hoofdbestuur worden uitgebracht.

De afdeeling Arnhem acht het gewenscht om, wordt deze commissie aangewezen, de afdeelingen met het doel daarvan omstandig in kennis te stellen en verder het D.B. uit te noodigen de commissie zoo volledig mogelijk met voorlichting te dienen.

De voorzitter kan, na hetgeen door hem in zijn openingsrede is gezegd, over *een krachtig optreden naar buiten en het onderhouden van goede verhoudingen naar binnen*, over beide punten kort zijn. Hij vestigt de aandacht erop, dat een krachtig optreden naar buiten evenzeer van de afdeelingen behoort uit te gaan. Over het algemeen zijn de afdeelingen zich hiervan bewust en handelen zij dienovereenkomstig. Spreker wil echter niet verhelen, dat de afdeeling Arnhem, na hare schitterende prestatie in 1928, in dit opzicht hem en vele anderen teleurgesteld heeft. Over het voornemen om het contact tusschen D.B. en de afdeelingen te versterken, verwijst spr. naar hetgeen hij daaromtrent in zijn openingswoord vermeldde, terwijl het hem niet bekend is, dat met nog een andere afdeeling dan Arnhem een onprettige briefwisseling zou zijn gevoerd.

Met betrekking tot de begrooting voor 1932 geeft de voorzitter ook de meest geruststellende verklaringen. Het D.B. staat al meer dan een jaar doorloopend op de bres. Hieraan is het te danken, dat de rekening over 1931 ongerekend de waardevermindering der effecten, met een voordeelig saldo van ruim f 600 sluit en zulks ondanks aan den eenen kant de inkomsten in 1931 reeds een sterke achteruitgang vertoonden en aan den anderen kant krachtig naar buiten is opgetreden.

Vertrouwen kan de vergadering daarom ook stellen in het financieel beleid van het D.B. gedurende het loopende jaar. Reeds nu kan verklaard worden, dat de inkomsten niet of niet noemenswaardig beneden de raming zullen blijven. Wat betreft de voor de uitgaven genoemde bedragen toont spreker aan dat deze alleszins rationeel zijn. In het bijzonder staat hij stil bij het voor 1932 voor propaganda uitgetrokken bedrag van f 1200.—. Dit bedrag is normaal. In de jaren dat belangrijk meer dan deze som daarvoor is uitgegeven, is zulks aan buitengewone omstandigheden te wijten. Zoo is in het bedrag van ruim f 4400.— dat in 1928 aan propaganda werd uitgegeven, een som van bijna f 2500 aan de I.T.A. besteed; zoo zijn in het bedrag van ruim f 2400 dat in 1931 uitgegeven werd, alle kosten van het boekje „Onze Overzeesche Gewesten", groot f 1200.—, begrepen, terwijl het overschot in de bedoeling gelegen had, deze over enkele jaren te verdeelen. Spreker toont verder aan, dat de posten salarissen, huishuur, Ned.-Indië en het K.W. welke te zamen ongeveer 80 pct. van het totaal geraamde bedrag vertegenwoordigen, geen vaste posten zijn, waarop niet

bezuinigd zou kunnen worden. Reeds thans is op al die posten bezuinigd, terwijl verdere bezuiniging mogelijk is en door het D.B. toegepast zal worden, indien de behoefte daaraan bestaat.

Spreker is op grond van het vorenstaande van meening, dat voor opvolging van het voorstel van Arnhem geen reden bestaat. Mocht nochtans de vergadering tot het instellen van een commissie besluiten „dan behooren naar het oordeel van het D.B. ter verkrijging van het meest nuttig effect in die commissie allereerst zitting te nemen de voorzitter en de secretaris, als de personen, die het meest op de hoogte zijn.

De heer dr. Bantjes, thans het woord verkrijgende, zegt dat het voorstel-Arnhem hem niet afkeurenswaardig toeschijnt. Gaat hij de cijfers der begrooting na, dan gelooft ook hij dat slechts 20 % van het totaal der begrooting voor bezuiniging in aanmerking komt.

Wat de samenwerking der afdeelingen met de centrale leiding betreft, is z.i. meer voorlichting van het D.B. wenschelijk.

Speciaal op het stuk van „lezingen" heeft zijne afdeeling minder prettige ervaringen. Ook kan in het K.W. meer aangespoord worden tot toetreding als lid.

De instelling eener commissie als door Arnhem bedoeld, heeft spr.'s sympathie.

De voorzitter wijst den spreker erop, dat hij reeds heeft verklaard, dat ook op de overige 80 % van het totaal der begrooting bezuiniging wordt toegepast en dat hij mede alreeds gezegd heeft, dat meer contact tusschen de afdeelingen en het centraal bestuur ook hem noodig voorkomt, reden waarom daartoe een nieuwe regeling van het secretariaat ontworpen is.

De heer mr. Blom vindt het voorstel-Arnhem en de toelichting daarop vaag; spr. is er niet veel wijzer door geworden. Ook heeft hem getroffen dat de commissie zou moeten worden gepraesideerd door den heer Van Peski, als in het oorspronkelijke voorstel vermeld. Dit heeft hem mishaagd als een aanklacht tegen den alg. voorzitter. Wat het D.B. betreft — hij heeft zijn meening reeds gezegd — men is diligent, men werkt hard en is niet futloos. Maar de afdeelingen moeten medewerken en vooral het Kol. Weekbl. lezen van A—Z, zooals niet steeds hij, maar zeker altijd de secretaris zijner afdeeling wel doet. Een commissie acht spr. niet noodig. Wat hij wel noodig acht, een bijzaak evenwel, is een centrale regeling der lezingen. Spr. besluit met de verklaring dat hij zijn volle vertrouwen schenkt aan het D.B. en er trotsch op is dat aan de spits der vereeniging iemand staat van de positie en de capaciteit van den heer Zuyderhoff.

De heer Huges protesteert tegen het persoonlijk element dat hier door den heer mr. Blom in het debat gebracht wordt.

De heer prof. Van Vuuren zegt, dat hij de door den heer Huges bijeengeroepen vergadering niet heeft bijgewoond omdat zonder inlichting ter plaatse het beleid van het D.B. niet te beoordeelen valt. In het voorstel-Arnhem onderkent spr. een persoonlijke noot. Indien in het voorstel-Arnhem een zekere lijn uitgezet ware geworden, dan eerst waren ook de consequenties te overzien. Voor 't overige is hij ten opzichte der punten door mr. Huges naar voren gebracht, door het antwoord van den voorzitter volkomen gerustgesteld.

Een commissie acht ook spreker onnoodig. Ook de heer Garschagen oppert bezwaren tegen het voorstel van Arnhem.

De heeren Hamaker en prof. Nolst Trenité gevoelen wel voor een commissie als door Arnhem aangegeven, doch laatstgenoemde wenscht niet als voorzitter daarvan op te treden, gelijk mr. Huges nader in overweging gaf nadat de heer Van Peski verklaard heeft daartoe niet bereid te zijn.

Vervolgens zegt mr. Huges zijn bezwaren tegen de begrooting 1932 te handhaven. Daar die bezwaren aan de hand van cijfers en feiten volledig weerlegd zijn, acht de voorzitter zich genoodzaakt onomwonden te verklaren, dat onder deze omstandigheden het voorstel van de afdeeling Arnhem door het geheele D.B. niet anders dan als een motie van wantrouwen tegen zijn beleid kan worden opgevat. Het D.B. is overtuigd tegen zijn taak opgewassen te zijn. Een commissie zou het in zijn werk remmen. De instelling daarvan acht het daarom niet in het belang der vereeniging.

De heer Huges ontkent, dat in het voorstel van Arnhem een motie van wantrouwen tegen het D.B. gelegen is. Daar hij van meening is dat door de verklaring van het D.B. geen zuivere stemming over het voorstel mogelijk is, trekt hij het in.

De heeren mr. Blom, Deinum, prof. Van Vuuren en Wentholt verklaren uitdrukkelijk, dat zij ook zonder de door het D.B. afgelegde verklaring tegen het voorstel Arnhem gestemd zouden hebben. De heer Hamaker, die in het voorstel Arnhem geen motie van wantrouwen tegen het D.B. zag, was geneigd geweest voor het voorstel te stemmen. Spr. verklaart ten overvloede gaarne zijn vollen steun aan het D.B. te zullen blijven verleenen.

Prof. v. Vuuren doet tenslotte een beroep op de vergadering om èn naar binnen èn naar buiten eendrachtig en krachtig samen te werken en splitsing, welke alle werk verlamt, te vermijden. In het bijzonder spreekt hij de hoop uit, dat de vereeniging daarbij op de stuwende kracht van den heer Huges zal kunnen blijven rekenen.

De begrooting voor 1932 wordt daarop behoudens het „tegen" van het hoofdbestuurslid voor Arnhem, goedgekeurd.

Aan de orde wordt thans gesteld het voorstel der afd. 't Gooi, aldus luidende:

> „De hoofdbestuursvergadering van de vereeniging „Oost en West", met het oog op de economische wereldcrisis, besluit het werkprogramma der vereeniging, in elk opzicht zooveel mogelijk aan te passen aan de tijdsomstandigheden, en o.a. al datgene na te streven en te bevorderen dat strekken kan om de kwade gevolgen der crisis te lenigen voor allen wier belangen geacht kunnen worden tot de werkingssfeer der vereeniging te behooren."

De voorzitter deelt allereerst mede, dat hij heeft medegewerkt aan de oprichting van een comité dat in Nederland gelden zal inzamelen voor de werkloozen in Indië, en voorts dat bereids door het onder zijn presidium staande Steun Comité Parijs besloten is een derde van de niet teruggevraagde gelden voor die werkloozen te bestemmen. Alsdan verklaard spr., dat het D.B. sympathiek staat tegenover het voorstel van 't Gooi, doch in overweging zou willen geven de staart daarvan weg te laten, omdat anders het doel van Oost en West nog zou uitgaan boven dat van het Nat. Crisis-Comité. Nadat de heer Hamaker medegedeeld heeft tegen die weglating geen bezwaar te hebben, wordt het voorstel met algemeene stemmen aangenomen.

Bij de rondvraag brengt de heer dr. Polvliet (Cur.) het bestuur een woord van dank voor den steeds ondervonden steun en medewerking. Omgekeerd — en spr. is overtuigd hiermede de gevoelens der overige bestuursleden zijner afdeeling te vertolken — kan het bestuur op zijne toewijzing en die van het bestuur der afdeeling, aan de vereeniging staat maken (applaus).

De heer Hansma (Twente) zegt dat het aantal leden zijner afdeeling gedaald is tot 23, de belangstelling voor Oost en West is te zijnent minimaal. Gaarne wil hij trachten zoo lang mogelijk de belangen der vereeniging te behartigen, maar wegens de uiterst geringe belangstelling kan hij aan zijn mandaat van H.B. lid geen permanent karakter meer toedragen. De voorzitter antwoordt dat hij niettemin hoopt op de erkende toewijding van den heer Hansma te mogen blijven rekenen.

De voorzitter eindigt zijn slotwoord met de verklaring ten aanzien van den heer Huges dat, mocht hem tijdens de beraadslagingen soms al een scherp woord ontvallen zijn, zijnerzijds alle rancune uitgesloten is.

De heer Huges, die over die woorden zijne voldoening toont, legt een gelijke verklaring af, ten bewijze waarvan hij den voorzitter aanstonds de hand zal komen drukken.

Hierna sluit de voorzitter de zitting, onder dankbetuiging aan de aanwezigen voor de betoonde belangstelling.

„Nederland Overzee Congres".

Voordrachten betreffende Nederlandsche volkskracht in Oost en West, te 's-Gravenhage op 22, 23 en 24 Juni a.s.

Het Algemeen Nederlandsch Verbond heeft vorigen zomer in Scheveningen een Congres van „Nederland's Volkskracht" georganiseerd, dat in wijden kring de aandacht heeft getrokken.

Op een dergelijke wijze wordt thans, onder de auspiciën van het Algemeen Nederlandsch Verbond, de Vereeniging „Oost en West", het Indisch Genootschap, de Ondernemersraad voor Nederlandsch-Indië, de Vereeniging Pensioenbond van Indische Burgerlijke Ambtenaren, de Volks-universiteit, de Vereeniging van Indische Verlofgangers, de Vereeniging van Ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur en het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië, beoogd, bij gelegenheid van de Indische tentoonstelling te 's-Gravenhage, uitingen van Nederlandsche volkskracht in Indië op een congres te behandelen. Het is de bedoeling in een stelselmatig geheel hetgeen Nederland en Nederlandsche onderdanen in en voor Indië hebben verricht te doen uitkomen, teneinde hier meer belangstelling voor het overzeesche gebied te wekken en zoo tevens den band tusschen moederland en de overzeesche gewesten te versterken. In dit Congres „Nederland over zee" zal gepoogd worden van Nederlandsche volkskracht in Oost en West

door een serie korte voordrachten beknopt een indruk te geven. Twee factoren hebben er toe medegewerkt om zulk een plan juist thans tot rijpheid te brengen en wel ten eerste de het geheele maatschappelijke leven ontwrichtende crisis, die slechts door het vormen van een gemeenschappelijk front overwonnen zal kunnen worden en waarin Nederland en Indië zullen moeten zinnen op de mogelijkheid, elkander over en weer de helpende hand te reiken. Uit een dergelijke eenheid zal grootere kracht geboren worden, grooter geldelijk en ook sociaal economisch weerstandsvermogen, om moeilijkheden te weerstaan. Ten tweede wees het gehouden worden van de Indische Tentoonstelling vanzelf plaats en tijdstip aan waar en wanneer het denkbeeld verwezenlijkt zou moeten worden. Te Antwerpen en te Parijs toch werd reeds de bodem vruchtbaar gemaakt en hebben breede kringen van ons volk Nederland's plaats in de koloniale wereld kunnen vaststellen. En nu de Nederlandsche afd. dier Tentoonstellingen, zelfs mooier en in sommige opzichten zeker vollediger, op eigen Nederlandschen bodem is herrezen, was het oogenblik aangebroken om het zaad van kennis en het begrip van hetgeen door Nederland in Oost en West is verricht, tot ontwikkeling en krachtige uitgroei te doen komen.

Daarom zal de propaganda er op gericht zijn onze landgenooten naar Den Haag, naar de tentoonstelling te krijgen, vooral gedurende de dagen van het Indische Congres. We mogen het dus ook gerust een aantrekkelijkheid te meer dier tentoonstelling noemen, een voorlichting tot, of een toelichting op het tentoon gestelde, dat daardoor aan waarde zal winnen. Degenen, die leiding geven of zullen gaan geven aan onze jeugd, zullen hier hun inzicht kunnen verdiepen en het zaad verder kunnen voortdragen.

Belangstelling voor ons Congres te wekken in onderwijskringen heeft dan ook van meet af aan bij ons voorgezeten.

Naast zulk een overzicht van Nederlandsche verrichtingen tot op heden in de overzeesche gewesten, zullen, waar de gelegenheid zich voordoet, nieuwe denkbeelden naar voren kunnen worden gebracht.

Voor de bespreking van de sociale, cultureele en economische vraagstukken, leek ons een Congres in drie-daagschen vorm, met korte inleidingen door bekende deskundigen in morgen- en middaguren op het terrein der tentoonstelling zelf te houden, het meest geschikt, waarbij dan de avonden, in overleg met het Tentoonstellings-Comité, vrij waren te houden voor voorstellingen en vertooningen op Indisch gebied ter illustratie van 't gesproken woord.

Bij voorbereidende besprekingen met de samenstellende vereenigingen, werden Woensdag 22 Juni, Donderdag 23 Juni en Vrijdag 24 Juni als Congresdata aangenomen.

In de sociale afdeeling zal o.m. gezondheidszorg (prof. Snijders) e.d. besproken worden, bij het cultureele gedeelte de natuurwetenschappen, de zending (dr. Brouwer), de missie (pater Vlegen), benevens de overzeesch-Nederlandsche letteren (Henri Borel), terwijl dan op den laatsten dag de financieele toestand van Indië (Rückert) de economische situatie en de invloed van de crisis op de betrekkingen tusschen Nederland en Indië bespreking zullen kunnen vinden. De heer Menkman zal een inleiding over De West houden.

De lezingen zullen circa drie kwartier duren, waarna gelegenheid tot het stellen van vragen zal worden gegeven.

Een officieele ontvangst werd van gemeentewege in uitzicht gesteld.

De prijs van een doorloopende Congreskaart, tevens toegang tot de tentoonstelling, bedraagt f 1.50. Deze zijn nu reeds verkrijgbaar bij het secretariaat, Willem de Zwijgerlaan 157.

Moge deze opwekking er het zijne toe bijdragen, het a.s. Indisch Congres te doen slagen, opdat Nederland en Indië elkaar, in den nood der tijden, steeds meer mogen vinden.

Het Gedenkboek.

Het Hoofdbestuur heeft zich tot de besturen der afdeelingen gericht met het volgend rondschrijven:

„Zooals u bekend, verschijnt, zeer binnenkort, als uitgave der Vereeniging „Oost en West", het gedenkboek van de Nederl. deelneming aan de Intern. Koloniale tentoonstelling te Parijs 1931.

Een proefexemplaar dat van de pers der drukkerij „de IJsel" te Deventer gekomen is, heeft in de jongste Hoofdbestuursvergadering op 30 April j.l. gecirculeerd.

De algemeene voorzitter der Vereeniging, aan wien dit exemplaar door het Hoofdbestuurslid, tevens Redacteur van het Gedenkboek, den heer dr. H. H. Zeylstra Fzn., aangeboden werd, heeft toen, in die vergadering, de aanwezigen met aandrang uitgenoodigd om in hunne Afdeelingen het hunne te doen ten einde den verkoop van deze in- en uitwendig fraaie en welverzorgde uitgave te doen bevorderen. De opwekking wordt met dezen herhaald, onder aanteekening dat de verkoopsprijs gesteld is op f 6.50, waarvan f 1.— ten bate komt van de centrale Crisis-Comité's in Nederland en in Indië, terwijl bovendien f 1.— ter beschikking gesteld wordt van de Afdeelingen van „Oost en West" voor elk door hare tusschenkomst geplaatst exemplaar."

De nood der tijden in Indië.

Het Indische Crisis-comité in Den Haag.

In vervolg op het betreffende entrefilet in dit nummer deelt de Haagsche afdeeling der vereeniging „Oost en West" ons thans mede, dat de uitvoering ten bate van het Indisch Crisiscomité, geure in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen, houden zal worden op Zaterdagavond 4 Juni ten 8

Medewerking werd verzocht aan den oud-overste Maurenbrecher voor eene algemeene lezing over Indië, opgeluisterd door zijne met de hand vervaardigde, gekleurde foto's, aan mevrouw Anna Klaasen voor hare levensliedjes, met mevr. Koning-Coeterier aan den vleugel en mejuffrouw Toos Schleijer voor opera-aria's, terwijl na de pauze Emperor Jones, met dr. Lashley in de hoofdrol vertoond zal worden.

Aan allen, die belang stellen in onze Oost- en West-Indische harde werkers en hunne huisgezinnen, die thans door den nood der tijden onbarmhartig de gevolgen van gedwongen werkloosheid ondervinden, wordt verzocht zich schriftelijk aan het Korte Voorhout 6 op te geven voor het verkoopen van plaatskaarten of op andere wijze zich voor dit doel nuttig te maken

Bij de bespreekbureau's A. B. C. Th. Valkenboschkade 666, Het Centraal-bespreekbureau, Willemsstraat 71 en het bespreekbureau Duinoord, Edisonstraat 105, zullen eveneens plaatsen besproken kunnen worden.

Van Week tot Week.

Van Maandag 16 tot Zondag 22 Mei.

Zaterdag 14 Mei j.l., te 19.45 ure werd de Minahassa geteisterd door een zwaren aardschok, die meer dan een minuut lang duurde en daardoor het ergste moest doen vreezen. Uit de inmiddels verkregen officieele mededeelingen is gelukkig echter komen vast te staan, dat het verlies aan menschenlevens en de veroorzaakte materieele schade, betrekkelijk gering zijn.

In den na-nacht van Maandag 16 dezer geraakte de Fransche mailboot, de Georges Philippar, op ong. 3 mijl afstand van Kaap Guardufici in brand. Helaas gingen bij dezen ramp ook een vrij groot aantal menschenlevens verloren, waaronder ook Nederlandsche. De oorzaak is nog niet met zekerheid vastgesteld.

Den 17den dezer werd te Batavia onder leiding van mr. Sartono, het congres gehouden van de Partai Indonesia.

Te Soerabaja is de jaarvergadering van de Persatoean Tsangsa Indonesia gehouden, welke o. m. besloot tot het voeren van een uitgebreide voorpropaganda ten behoeve van het fonds voor de slachtoffers van de beweging en het fonds voor het partijblad.

Te Batavia is in een zeer druk bezochte gecombineerde vergadering van het Indo-Europeesch Verbond een motie aangenomen, waarin met de meeste klem geprotesteerd wordt tegen aantasting van het Bezoldigings-Besluit voor Landsdienaren door oplegging van een eenzijdigen en overmatigen druk op niet uit Nederland uitgezonden landsdienaren, hetgeen onvermijdelijk leiden moet tot ongewenschte politieke gevolgen.

Te Bandoeng is het congres van het Verb. v. Vakver. v. Overheidsdien. geopend. Onder de aanwezigen bevonden zich vertegenwoordigers van de Federatie van Europeesche werknemers, den Bandoengschen Bestuurdersbond en den Soerabajaschen Bestuurdersbond.

De regeering verklaart in antwoord op vragen van het Volksraadlid mr. Hamer inzake de aanwijzing van den heer J. C. Hoekman tot secretaris van de nieuwe Salarisherzieningscommissie en de tewerkstelling van gepensioneerden, dat voor deze benoeming dringend dienstbelang aanwezig was, zulks wegens bijzondere en grooten spoed eischende werkzaamheden, die de bijzondere ervaring, het inzicht en de werkkracht vorderen, welke de heer Hoekman meer dan andere personen bezit. Overigens treedt de regeering over de gronden, waarop haar oordeel berust, niet in discussie.

De commandant van het leger heeft bepaald dat het aangaan van een nieuw dienstverband door militairen beneden den rang van officier niet meer zal worden toegestaan, tenzij het aanblijven in het belang van den dienst is.

*Het kortingspercentage op de ambtstoelagen, dat aan*vankelijk voor drie verschillende groepen was vastgesteld op resp. 10, 20 en 40 procent, is nader verhoogd tot 25 procent voor de eerste twee groepen.

Besloten is om de studiebeurzen, welke door den G.-G. verleend zijn aan in Nederland studeerende jongelui, met ingang van 1 April (j.l.) te verminderen met 10 pct.

*De vereeniging Armenzorg en het Indo-Europeesch Ver*bond te Soerabaja hebben besloten tot oprichting in verschillende plaatsen van keukens, waar aan armlastigen gratis voedsel zal worden verstrekt.

Nadat de Junker-vliegboot, waarmede kapitein Bertram een wereldvlucht maakt, den 15den dezer uit Koepang was vertrokken, is zij spoorloos verdwenen, zoodat, helaas, het thans vrijwel zeker is, dat zij met haar bestuurder is vergaan.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

„Kunst en Broederschap".

Op Zaterdag 21 en Zondag 22 dezer, hield de *„Broederschap-Federatie"*, in de *Internationale School voor Wijsbegeerte* te Amersfoort, hare Jaarvergadering, waarop een zeer belangwekkende conferentie volgde.

Deze bond werd een veertiental jaren geleden door wijlen *Margaretha Meyboom*, de begaafde voorvechtster der coöperatie-idee, gesticht, met het doel tot een gelukkige samenwerking te komen tusschen de meest verschillende vereenigingen in Nederland, die zich op humanitair gebied bewegen.

In den loop der jaren hebben zich nu meer dan veertig dier vereenigingen samengevoegd, waaronder ook „Boeatan" behoort, daar immers door groeiende waardeering van de kunstuitingen der inboorlingen van Nederl.-Indië, ook de onderlinge waardeering, de broederschap, tusschen het Westen en het Oosten bevorderd wordt.

Het contact tusschen al deze vereenigingen wordt onderhouden door een maandelijksch rondschrijven van de secretaresse, die hiertoe stof krijgt van de besturen der aangesloten vereenigingen, welke daardoor ook meer en meer elkanders werk leeren begrijpen en meevoelen. De vergaderingen van het hoofdbestuur, welke maandelijks te Utrecht plaats hebben, worden geleid door den bij algemeene stemmen gekozen voorzitter, thans *mr. IJssel de Schepper*, bijgestaan door een *Raad van Advies*, bestaande uit een vijftal jaarlijks afwisselende afgevaardigden uit de verschillende vereenigingen.

Gedurende het afgeloopen jaar maakte de presidente van „Boeatan" deel uit van dien *Raad van Advies*.

Het beginsel der *Broederschaps-Federatie* luidt:

„Wij willen alle menschen als broeders beschouwen en er naar streven ons voelen, denken en handelen daarmede in overeenstemming te brengen".

De bond kan slechts tot krachtige ontwikkeling komen, indien de broederschapsgedachte die haar draagt, tot sterkere bewustheid komt in alle, bij haar aangesloten vereenigingen, en, vandaar uit, haar streven wordt gezien en verwezenlijkt. Daarom wordt ook jaarlijks eene conferentie gehouden, in de bedoeling, met deze bijeenkomst dit beginsel te belichten en te versterken, en de practische consequenties voor het leven, door inleidingen en besprekingen te ontvouwen.

De samenkomst te Amersfoort, welke geleid werd door dr. R. Miedema, voorganger der Remonstrantsche Gemeente aldaar, stond dan ook in het teeken van: *De Broederschapsgedachte in de Levenspraktijk.*

Over dit onderwerp hield Zaterdagavond *mevr. H. Roland Holst—Van Schaik*, die haar leven aan de broederschap heeft gewijd, een boeiende rede, welke door alle aanwezigen, van de meest uiteenloopende richtingen, met de grootste aandacht werd gevolgd en toegejuicht, daar toch allen de meening deelen, dat alleen door oprechte broederschap, verbetering kan worden gebracht in de algemeene levenstoestanden. Aan het slot harer mooie improvisatie vroeg de spreekster belangstelling voor het lot der nooddruftige inboorlingen op Java. Eenige te Amsterdam studeerende Javanen hebben zich onlangs tot haar gewend, met het verzoek, haar invloed te willen aanwenden tot leniging van den thans ook nijpenden nood onder hunne landgenooten ginds.

Aangezien immers onlangs te 's-Hage zich een commissie heeft gevormd, het *Crisis-Steun-Comité voor Nederlandsch-Indië*, onder het voorzitterschap van den heer *Ch. J. L. M. Welter*, dat zich zeker ook het lot der noodlijdende inboorlingen van Insulinde zal aantrekken, zullen de lezers van het *Koloniaal Weekblad* stellig t.z.t. hierover worden ingelicht.

J.l. Zondagmorgen hield *Dr. H. P. Berlage* voor de leden der *Broederschap-Federatie* een zeer doorwerkte lezing over: *„Kunst en Broederschap"*, welke zoozéér insloeg, dat vele der aanwezigen vroegen haar ook eens rutsig te mogen lezen, aan welk verlangen gevolg zal worden gegeven door haar te doen drukken en tegen zeer billijken prijs aan te bieden. Ook hierop hopen wij dus nog nader terug te komen, alleen willen wij er nu reeds met ingenomenheid op wijzen, dat *Dr. Berlage*, die vooral na zijn reis door Nederlandsch-Indië zulk een groot bewonderaar is der Indische kunst, natuurlijk niet nagelaten heeft ook in deze lezing daarop met met warmte de aandacht te vestigen, te meer omdat z.i. juist daar nog een gemeenschapskunst leeft, die uit het hart komt, zoo o.a. op Bali, waar de beeldhouwer zonder eenige voorteekening of ontwerp zijn kunstwerk vervaardigt, ten algemeenen nutte en zielsvreugde, zonder zelf genoemd te willen worden.

Tot een dergelijke gemeenschapskunst meent spr., dat de Westersche maatschappij, mede door beoefening der Broederschap, teruggevoerd kan worden, zij 't dan ook uit een anderen gezichtshoek.

Ook hier moeten allen kunnen genieten van de kunstvoortbrengselen van enkele begaafden.

De tegenwoordige „moderne zakelijkheid" in de kunst noemt hij een uitwas der overgangs-periode, waarin wij thans leven, welke echter z.i., zal voeren tot een gelukkigere, gevoeligere oplossing.

Terecht heeft de voorzitter bij de opening der conferentie gewezen op het praktisch idealisme van dezen grootmeester der bouwkunst — architectuur is immers de meest praktische kunstuiting — o.m. door hem geuit in zijn prachtig ontwerp van 1915 voor een wereld-pantheon, waarin alle volken te samen, van alle kanten komend, tot den zich verheffenden tempel in het middenpunt, zich zullen vereenigen tot hooger leven. Op dit symbool, is toen door Henriette Roland Holst, de bouwmeesteres met het woord, een mooi vers gedicht.

De combinatie dezer beide sprekers op de conferentie was dus wel een gelukkige, ook bij de gedachtewisseling, die op de uitgesproken reden volgden, kwam dit tot uiting! Het plan was beraamd, om de samenkomst te besluiten met een opvoering van het tooneelspel van mevr. Roland Holst: *„Wij willen niet"*. Jammer genoeg, bleek zich de ruimte daartoe echter niet te leenen.

Naar wij vernemen, zal het stuk begin Juni a.s. te 's-Gravenhage worden gegeven, onder regie van Louis van Gasteren. Wij hopen er daarna op terug te komen.

Den laatsten middag brachten de vergaderden door in gezellig samenzijn, onder het aanhooren van voordrachten van verschillende gedichten.

Ook de woord- en zeggingskunst, waarvan velen tegelijk kunnen genieten vindt gelukkig meer en meer beoefening.

Aan het slot der conferentie drukte de voorzitter den scheidenen op het hart, de broederschapsgedachte — ook in de kunst —, welke door het gehoorde en samen beleefde versterkt is, door ieder, elk op zijne wijze met sterkte naar eigen omgeving en werkkring over te dragen. Hij vergeleek, zeer dichterlijk, den mensch bij een *gong*, ieder gestemd in zijn eigen toon, waarnaar hij leven moet, echter in harmonie met de andere *gongs* in zijne nabijheid, en ook in de groote maatschappij, zóó dat het geheele menschdom één harmonisch orkest vormt. Wij zijn nog ver van dit ideaal verwijderd, doch alleen reeds het streven er naar is loflijk en moet, met vereende krachten in heilig willen, voeren tot bereiking, althans benadering er van.

Vooral met het oog op een reis naar Nederlandsch-Indië, welke de heer IJssel de Schepper, ook als Hoofd der Nederlandsche *„Old-follows"* eerlang denkt te ondernemen, trof ons dit mooie beeld. Daar zal hij bij een *gamelang*-uitvoering welke hij hopelijk aan een der Vorstenlandsche hoven zal mogen bijwonen, kunnen hooren, hoe harmonisch een groot aantal verschillende *gongs* te samen kunnen klinken.

Ook bracht ons deze vergelijking een pennestrijd in herinnering over de waarde der Indische muziek, gevoerd door verschillende muziekkenners en -critici in de Nederlandsche bladen, thans in de jongste aflevering van het Indische tijdschrift *Djawa* weergegeven.

Hierover echter een volgende keer.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Singapore als vlootbasis. Ned.-Indië en Italië.

De Britsche Admiraliteit heeft haar besluit gepubliceerd om thans *de constructie van een sterke vlootbasis te Singapore* met kracht door te zetten. De vestiging van de vlootbasis heeft — volgens *De Loc.* (15/4) — ten doel de handelsscheepvaartroutes van het geheele Britsche Gemeenebest te beschermen, de Britsche belangen in Azië te beveiligen en de dominions Australië en Nieuw-Zeeland te kunnen verdedigen. Het krachtigste pleidooi voor een Britsche marinebasis te Singapore emaneert van Nieuw-Zeeland en Australië en wordt gemotiveerd door den wensch om eventueele Aziatische aanmatigingen in Oceanië te voorkomen. *Nederlandsche* en andere commercieele belangen in de Maleische Staten hebben zich eveneens voorstanders verklaard van het vlootbasisplan, aangezien zij er een grooten *waarborg voor de stabiliteit van den status quo dezer gebieden in het Verre Oosten* in zien. Groot-Brittannië heeft een marinebasis te Hongkong, en hiervan is verdere versterking volgens de Conferentie van Washington verboden. Verder heeft het bases te Colombo, Ceylon en Bombay, doch het dichtstbijzijnde station t. o. v. Singapore, dat groote vloot-faciliteiten heeft, is Malta. De Japansche marinebases, welke het dichtst bij Hongkong en bij de Filippijnen liggen, zijn de eilanden Formosa en Pescadores. De grootste marinebasis van de Ver. Staten in den Pacific is Pearl Harbour. De Amerikaansche marinebasis, welke het dichtst bij China en Japan ligt, is Cavite op de Filippijnen. Cavite en de Amerikaansche basis in Guam zijn evenwel volgens de Conferentie van Washington begrepen in de versterkingsrestrictiegroep.

Het fascisme heeft in Italië krachten gewekt, die sedert vele eeuwen sluimerden. Nieuwe koloniale activiteit heeft er toe geleid, dat in Italië een zeer rijke productie van *koloniale literatuur* is ontstaan. Bladen als „Oltremare", „Rivista delle Colonie Italiane" en „Rassegna Coloniale" verdienen — n. h. o. van het *Soer. Hbl.* (12/4) — volop onze aandacht. Veel belangstelling blijkt er ook voor *Ned. Oost-Indië* te bestaan. Niet altijd is de belangstelling even zuiver van gehalte en even belangeloos. Er zijn tal van schrijvers, die als Appelius of Cipolla, vol lof zijn over het Nederlandsche bestuur, vol geestdrift over de prachtige natuur en vol bewondering voor het groote werk dat in de tropen gedaan werd; anderen verdiepen zich in de geschiedenis der O. I. Compagnie. Doch wij zijn nog niet vergeten, hoe enkele jaren geleden artikelen het licht zagen over de mogelijkheid, om *op Borneo* een Italiaansche onderneming te stichten, die daar autonoom zou moeten optreden met eigen posterijen, eigen troepen, eigen koopvaardijvloot, enz. Een tweetal artikelen van Nederlandsche zijde hebben in zooverre effect gehad, dat de aanvrage om concessie tot oprichting dier Borneo-Mij. achterwege is gebleven. In de eerste maanden van 1932 zijn enkele belangrijke publicaties over Ned.-Indië verschenen. Prof. Umberto Gabbi schreef over „De koloniale hygiëne ter koloniale tentoonstelling te Parijs"; *het Nederlandsche paviljoen te Vincennes* was voor hem verreweg het meest volmaakte en het meest instructieve der geheele tentoonstelling. Zijne waardeering over de gezondheidszorg in Indië uitte hij in warme bewoordingen. Interessant is *de theorie van prof. Nardo Naldoni*, dat de Oost-Indische Compagnie gevormd zou zijn naar Italiaansch en wel meer in het bijzonder naar Genueesch voorbeeld. Inderdaad was het niet de Republiek Genua, die zich met het beheer der overzeesche gewesten belastte; zij liet dit over aan „geprivilegieerde compagnieën", maatschappijen die tot den Staat in de verhouding stonden van crediteuren. Deze „maone" verwierven groote bezittingen op Scios, Lesbos en Cipros. Met eenige punten van verschil wat betreft de organisatie, kan men waarnemen hoe de Hollandsche compagnieën op precies dezelfde wijze optraden, zich bewogen, zich wapenden en land in bezit namen als de Genueesche „maone".

Onderwerpen van internationaal belang worden behandeld in het *Soer. Hbl.* (11 t/m. 16/4, 1ste bl. Correspondenties), de *Deli Crt.* (18 t/m. 22/4, 2de en 3de bl.), *Java-Bode* (15/4, 3de bl. „N.-Zuid-Wales"; 19/4 „Br.-Indië") en *De Sum. Post* (20/4 „Bloote waarheid", een waarschuwing voor pacifistische formules).

De derde kruiser. Psychologische selectie-methode.

De bouw van den derden kruiser gaat door; gedurende den bouwtijd zal geen nieuw materieel voor de vloot, waarvan de kosten door Indië en Nederland

betaald worden, op stapel worden gezet, behoudens onvoorziene omstandigheden en tenzij er een ommezwaai komt in de conjunctuur. N. h. i. van *De Loc.* (9/4 „Schande") is, ongeacht de vraag of er al dan niet herstel intreedt, juist het niet-bouwen van ander materieel en het wel-bouwen van den kruiser *de groote fout.* Het kleine materieel — duikbooten, jagers, vliegtuigen, mijnenleggers — dat kan Indië, in beperkte mate, betalen; en dat heeft *de Indische defensie* noodig. Zij is het minst kwetsbaar, wanneer zij over veel klein materieel beschikt; zij is het zwakst, wanneer zij haar sterkte zoekt in eenige grootere eenheden. De *Java* en de *Sumatra* waren in vollen vredestijd nogal kwetsbaar; in 2½ jaar tijd konden deze beide kruisers niet één dag tegelijk varen. Iedere zeemogendheid heeft er vijftig betere.

De moderne zielkunde trekt curven, waarlangs het leven verloopt, definieert het normale, het abnormale en begeeft zich mede op het gebied der grensgevallen, om rond te tasten in de schemering der moreel-defecten, ten einde daar licht te zoeken voor afwijking, misdaad of *moral insanity*. Men zou vrede kunnen nemen met de ernstige beoefening dezer wetenschap, zoolang zij zich beperkt tot ziekenhuis, asyl, gesticht of gevangenis, doch waar haar adepten zich indringen in het volle bruisende leven en ieder levend wezen tot object hunner experimenteele bemoeizucht maken, is — meent de *Java-Bode* (16/4 „Psychologische selectiemethode in Nijmegen") — een krachtig halt geboden. *Jan Fuselier*, zooals men hem kent uit de Indische krijgshistorie, heeft afgedaan en al wat er inwendig goed en slecht in hem was, wordt tegenwoordig onder scherpe wetenschappelijke belichting geplaatst, met het gevolg dat nieuwe waarden geschapen en oude weggevaagd worden. In het „Ind. Mil. Tijdschr." (April) wordt een uitvoerig overzicht gegeven van de wijze, waarop in Nijmegen getracht wordt de besten van degenen, die zich beschikbaar stellen, naar Indië te zenden. Nadat in verschillende richtingen bij de gegadigden een *waarborg* verkregen is, dat de man aan de gestelde eischen voldoet, stellen de psychologen een onderzoek in, ten einde een inzicht te krijgen in de geestesgesteldheid van den candidaat. Dit is een ingewikkeld procédé, waarvoor op speciale kaarten 24 vragen ingevuld en beantwoord worden. De *Java-Bode* kan zich niet met een zoo ver gaand psychologisch onderzoek vereenigen. *H. i.* hebben vele Europeesche fuseliers, die volgens de geleerden afgekeurd zouden worden, bewezen, dat zij juist door hun ongebonden avontuurlijkheid en vlekjes op de ziel, het prachtigste soldatenmateriaal waren.

Artikelen over Vloot, Leger of Politie treffen wij o.a. aan in het *Soer. Hbl.* (2, 3 en 4/3, 4de bl. „De Indische politie-organisatie"; 6, 7, 9, 11 en 12/4, 2de bl. „Marine en de bezuiniging", *Marin;* 13/4, 2de bl. „Leger en Volksraad", *Z.)* en het *Bat. Nwsbl.* (24, 26, 29/3, 2 en 5/4 „De militaire pensioenfondsen; 14/4 „Twee hypotheken" van de mil. pensioenfondsen; 16/4 „De Officieren over hun pensioen").

Bezuiniging.

In het *Soer. Hbl.* (15/4, 2de bl. „Cijfer-weelde") erkent Z. dat de verzameling, ordening en publicatie van *statistisch materiaal* een nuttige arbeid is. Men is echter *z. i.* geleidelijk gekomen tot ernstige overdrijving. Een voorbeeld van statistieken-woede wordt gevonden in „Korte Berichten" (8/4). Er valt op dit gebied, en ook op dat der jaarverslagen van allerlei diensten en bureaux nog zeer veel te bezuinigen.

Het *Soer. Hbl.* (16/4, 2de bl. „Sabotage van Regeeringsvoorschriften", *Z.)* wijst op de nog steeds voorkomende geldverspilling, bevoorrechting van bepaalde personen en andere handelingen, welke bewijzen dat de ernst der tijden aan velen nog niet duidelijk is. Het geeft niets, of niet veel, of men over deze dingen schrijft. Zóó gaat het niet langer. Het publiek ziet met groeiende verbittering de koppige handhaving of doorvoering van allerlei bevoorrechting.

Met de komst van den Gouv.-Generaal Jhr. mr. B. C. de Jonge is het bezuinigingsmes diep in 's Lands huishoudelijke uitgaven gezet en nog steeds is de noodzaak tot bezuiniging even klemmend. Vèrgaande maatregelen zijn ontworpen om de einden aan elkaar te knoopen; de burgerij zucht onder lasten als nimmer tevoren. Ook de ambtenaren hebben een veer moeten laten liggen en wellicht zal het bij de reeds ingevoerde salariskorting niet blijven. De Landvoogd heeft klemmende vertoogen tot de Directeuren der Departementen gericht inzake bezuiniging. Toch ontdekte de *Deli Crt.* (21/4 „Theorie en practijk bij 's Lands bezuiniging") weer symptomen van niet begrijpen van den ernst van 's Lands financieelen toestand en een negatie van de dringende eischen tot uiterste soberheid.

In dit verband leze men de *Java-Bode* (13/4 „Sociale zorg"; 14/4 „Begrootingsmoeilijkheden", *v. W.;* „De Kon. Paketvaart Mij.", *Everts;* 15/4 „De ernst der tijden"; „Een gedwongen leening"; 18/4 *„Houdt de menschen in dienst", als het moet met lager inkomen),* het *Bat. Nwsbl.* (16/4 „De financieele toestand", *R.;* „De Gouvernements mijnbedrijven") en de *Deli Crt.* (18 en 22/4, 2de bl. „Brieven van Java").

De scheuring in de S. D. A. P.

De scheuring in de S. D. A. P. welke zich na het Paaschcongres voltrok door de uittreding der elementen, die thans *de Onafhankelijke Socialistische Partij* vormen, acht het *Soer. Hbl.* (12/4, 2de bl. „Scheuring", *Z.)* voor Indië niet zonder belang. Dat de revolutionnaire tactiek in de toekomst zal worden gedragen door eene veel kleinere partij, is als winst te boeken. In de andere groote politieke partijen in Holland constateert men dezelfde verschuiving dier idealen naar de extreme groepen. Kan de S. D. A. P. komen tot duidelijke loslating van haar coquetteeren met revolutionnaire extremisten, dan openen zich allerlei perspectieven van samenwerking met andere partijen. De vorming der nieuwe partij brengt geenerlei wijziging in de samenwerking tusschen *Indische* S. D. P. en S. D. A. P.; beide hebben ter zake van de koloniale politiek eenzelfde beginselprogram sedert 1930. De houding der nieuwe partij ten aanzien van de koloniale vraagstukken wordt door de I. S. D. P. afgewacht, alvorens een definitief oordeel uit te spreken. De Inlandsche extreme nationalisten zullen zich oriënteeren op de nieuwe revolutionnaire partij; het sentiment, dat in deze nationalistische actie zoo zwaar werkt, heeft groote behoefte aan daverende beloften en sterk sprekende revolutionnaire leuzen. Men vindt dit alles bij de nieuwe partij, vrij van elke rem, welke eene door parlementaire mogelijkheden beheerschte actie als die der S. D. A. P. daaraan stelde.

Wij verwijzen naar het *Bat. Nwsbl.* (19/4 „Paaschcongres", *R.)* en het *Soer. Hbl.* (15/4 „Een nieuwe socialistische partij", *De Vuure).*

Lof en blaam.

Vooral in de laatste decennia zijn wij er aan gewend in ruime mate lof te oogsten voor onzen kolonialen arbeid. Er is echter voor ons alle reden ons door lof en waardeering niet in slaap te laten wiegen; wij hebben critiek bij voortduring noodig. In de openbare colleges en in de democratisch of radicaal georiënteerde pers in Indië wordt critiek ten rechte niet gespaard. Minder aangenaam en anti-nationaal is het — naar het gevoelen van het *Soer. Hbl.* (14/4, 2de bl. „Lof en blaam", *Z.)* — wanneer men zich met die critiek richt tot het publiek *in het buitenland.* In „Kabar Anghinn", te *Parijs* verschijnend, liet mevr. T. zich ongunstig uit over de Westersche samenleving in Indië. Het gaat *h. i.* bij deze samenleving om handelswaarden, niet om geestelijke waarden; slechts zeer langzaam komt hierin verbetering, en wel door de vorming eener kern die geestelijke waarden kent. Z. brengt hiertegenover in herinnering dat zij, die iets weten van de verhoudingen en mogelijkheden in de *Fransche* samenleving in de koloniën (Cambodja en Indo-China b.v.) dankbaar zullen erkennen dat wat daar kan geschieden, in Ned.-Indië volkomen is uitgesloten. Ook kan Z. een opmerking over de Indische pers, als ware zij afhankelijk van haar begunstigers, niet deelen. Ieder, die de groote Indische bladen van den laatsten tijd leest, zal *z. i.* worden getroffen door een duidelijk vertoon van onafhankelijkheid, dat somwijlen voor die bladen niet zonder schade kon zijn.

De Sum. Post schrijft over „Het stervend intellect" (16/4) en „De zieke bourgeoisie" (21/4).

De interneeringskampen in Digoel.

De heer *Boots*, ass. resident van Boven-Digoel, deelt in de *Java-Bode* (19/4) e. e. a. mede over „De interneeringskampen in Digoel". Het kamp der onverzoenlijken op *Tanah Tinggi* en dat der gematigden en werkwilligen op *Tanah Merah* bestaan nog steeds. Er heerscht een betere gezondheidstoestand en het aantal geïnterneerden is thans tot zeshonderd teruggeloopen. Onder allen leeft het verlangen naar hun geboortegrond terug te keeren. Ook zij, die zich onverzoenlijk noemen, willen gaarne terug, doch voelen zich principieel zoo sterk tegenover de Regeering, dat zij niet bereid zijn tot een andere houding. De bevolking bestond aanvankelijk uit twaalfhonderd personen. Ze loopt steeds achteruit, hoofdzakelijk door de toegepaste selectie, waardoor het mogelijk is telkens personen in aanmerking te brengen voor terugkeer naar Java en de Buitengewesten. Zoo zal het doorgaan, doch waarschijnlijk in vertraagd tempo, omdat *de selectie* lastiger wordt en men eindelijk zal stuiten op drie à vierhonderd personen, die noch werkwillig noch verzoend zijn met het huidige regeeringsstelsel, en daarom dienen te worden aangehouden. Door de vestiging is meer contact verkregen met de Inheemsche bevolking van N.-Guinea zelve; *de Papoea's* komen meer en meer met hun moeilijkheden tot het Bestuur. Voor zoover medicijnen en blubbermethoden en assaineering dit hebben mogelijk gemaakt, is *de gezondheidstoestand* thans gunstig. Er wordt algemeen prophylactisch kinine ingenomen; het aantal sterfgevallen is tot normale proporties teruggebracht. Het is mogelijk onder deze omstandigheden het nog jarenlang vol te houden. Qua *kolonisatie* biedt het terrein, dat opengekapt werd, enkele mogelijkheden. Maïs wil er vrij goed groeien en ook de vruchtencultuur heeft vooruitzichten; ook eenige groenten worden geplant. De rijstcultuur is practisch niet mogelijk. Uitvoer van ijzerhout heeft op geringe schaal plaats. Export kan alleen in de richting van Ambon plaatshebben.

De Loc. vertelt van „Boeton's asphalt" (9/4) en van „Werelddepressie en astrologie" (15/4, blz. 24, *Koot),* het *Bat. Nwsbl.* van het „Vliegtuigongeluk te Soerabaja" (16/4, de „D 26" onder Christiani), de *Java-Bode* van „Vischveiling op Pasar Ikan" (13/4) en de oprichting van den Kring Bandoeng van de „Alliance Française" (13/4), het *Soer. Hbl.* van „De vulkaan van Nila" (13 en 15/4, 3de en 4de bl.), „Prehistorisch onderzoek" (14/4, *Dr. v. St. C.)* en „Tijdens de O. I. Compagnie" (2, 9 en 16/4, 4de bl. *Dr. G. M.).*

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

Het te Soekaboemi verschijnende Soendaneesche weekblad *Galih Pakoean* laat in het nr. van 17 Maart verklaren dat de volksbeweging in Indië ondanks het betrekkelijk groote aantal harer academische gevormde leiders in een betreurenswaardigen toestand verkeert, hoofdzakelijk omdat het volk nog geen vaste „politieke strategie" kent. Het groote aantal vereenigingen en partijen leidt tot krachtsoverspilling en het wordt een wedijver naar zooveel mogelijk invloed hebben onder het volk. Schrijver verwacht echter wel dat zoodra de richting der politieke ontwikkeling door den wil der maatschappelijke samenleving, door de beweging der massa, bepaald wordt, bewust of onbewust de ongewenschte elementen „door de wielen dier massa-actie verpletterd zullen worden".

In hetzelfde blad wordt in verband met de swadesjibeweging een vergelijking gemaakt tusschen Gandhi en Sartono. Mahatma Gandhi blijft trouw aan zijn swadesji-beginselen, droeg ook tijdens zijn verblijf in Engeland de swadesji-kleeding en verwisselde zijn geitemelk niet met „Milkmaid", enz.; hij bezocht geen cabarets en theaters. Mr. Sartono echter gaat in Europeesche kleeding en mevrouw Sartono draagt een kabaja van Europeesche stof. Schrijver zucht dat er een verschil is „tusschen Oom Gandhi en Kang Sartono, tusschen Hindoestan en Indonesia, tusschen de swadesji van hen en de swadesji van ons".

Simpaj, het Soendaneesche P. I.-orgaan, noemt het een voor de Indonesiërs beschamend feit dat de volksleiders elkaar nog steeds in de haren vliegen, terwijl men het op de vergaderingen druk over de eenheid heeft. Hierop afgaande zou het blad geneigd zijn in te stemmen met de bewering van zekere zijde dat de landgenooten nog niet rijp genoeg zijn voor het recht van

zelfbeschikking. Het blad (van Maart) dringt op het staken der vijandelijkheden aan.

De *Bintang Timoer* van 31 Maart vraagt „meer licht" over de vraag welke plaats de heer Soekarno in den vervolge onder de leiders der nationale beweging zal innemen. Sedert zijn vrijkomen uit de gevangenis heeft hij geen stap verder gedaan; zijne redevoeringen op de welkomstreceptie te Bandoeng, op het Indonesia Raja-congres, op de bijeenkomsten te Madioen, Batavia, Pekalongan en nu kortelings op het Pasoendan-congres, zijn volkomen aan elkaar gelijk gebleven, slechts zijn lezing in de besloten studentenbijeenkomst bracht eenig licht, door de verklaring van zijn voornemen om een studieclub op te richten voor de bestudeering der theorieën van de volksbeweging. De door de studenten geuite wensch om te weten waarheen hij thans gaan wil, is als een bedreiging voor de populariteit van dezen volksvoorman.

Tot op het oogenblik heeft de heer Soekarno blijkbaar om verschillende redenen het waarheen en hoe nog niet kunnen uiteenzetten en zijn krachtige redevoeringen met opwekkingen tot eenheid verliezen langzamerhand hun effect. De beteekenis van „persatoean" als woord en als leuze is eigenlijk ook maar vaag en het is de plicht van den leider Ir. Soekarno om de richtlijnen dier beweging aan te geven. Hierdoor zal worden beslist of hij een plaats zal kunnen blijven innemen in den kring der leiders. De heer Soekarno zelf antwoordt hierop in het nr. van 1 April, waarin hij o.a. verklaart dat het niet in zijn plan ligt om een studieclub op te richten. Hij herinnert aan zijn eigen woorden, dat hij te veel een man van actie is om alleen aan theorie te gelooven; hij bracht slechts het nut der theorie naar voren juist omdat hij actie voeren wilde. Wanneer hij weer in de politieke actie komen zal, weet hij zelf wel. Hij is er alleen rekenschap voor verschuldigd aan het Volk. En dat Volk zal binnenkort wel zien wat hij thans doet. Hij wil niet met het lot van het volk spelen, de politiek is voor hem geen sport, maar ernst.

Volgens het verslag dat de *Sipatahoenan* van 29 Maart van de rede van den heer Soekarno op het in de Paaschdagen door Pasoendan gehouden congres gaf, verklaarde hij o.m. dat hij zijn arbeid voor de beweging zou voortzetten en drong hij vooral aan op eenheid onder de „marhaen" (volk, proletariërs), onder leiding van broeders die het lot van land en volk beseffen. Het was noodig eerst de nationale geest wakker te roepen, waaruit de nationale wil zal ontstaan en ten slotte het verlangen naar onafhankelijkheid. Slechts door de nationale daad zou de vrijheid van Indonesië kunnen worden verkregen.

In de *Daulat Ra'jat* van 20 Maart komt een uiteenzetting voor van het standpunt der partij van de Onafhankelijken waarvan dit blad het orgaan is. In den laatsten tijd wordt er maar al te veel geschermd met de woorden „marhaèn", „Kromo", of „Ra'jat" en worden „marhaènisme" en „Kromoisme" als leus gebruikt door lieden die slechts een kleine partij vertegenwoordigen — zegt schrijver, die er dan op laat volgen dat hij en de zijnen van meet af aan de „Kedaulatan Ra'jat", de volkssouvereiniteit, als grondslag voor hun beweging genomen hebben, hetgeen in zich houdt dat die actie geschiedt voor de onafhankelijkheid van Indonesia èn ten bate der massa. „Kromo", „Marhaèn", „Ra'jat" moeten opgevat worden in de beteekenis van „Proletariaat" en het Westersch proletariaat kan behalve de beginselen van het socialisme, het communisme en anarchisme ook het nationaal-socialisme omvatten. Met de „Kedaulatan Ra'jat bedoelt de partij niet den klassenstrijd te doen ontbranden, noch een dictatuur van het proletariaat, omdat haar standpunt is gebaseerd op de volksheerschappij. Daardoor kan zij de ware democratie (kera'jatan) in de oorspronkelijke beteekenis van het woord, opwekken. Zij behoeft niet te kiezen tusschen sociaal-democratie en communisme. Verder kan zij ook andere grondslagen in zich opnemen, b.v. de aristo-democratie.

De schrijver komt ten sterkste op tegen de houding dergenen die een ander, omdat hij voor zijn meening durft uit te komen, een splijtzwam en reactionnair schelden. Als men het niet eens is met de „eenheid" en verklaart het niet eens te zijn met het Indonesia Raja-congres, heet dat de eenheid in den weg staan en wordt het een reactionnaire daad genoemd. Voor de partij van schrijver geldt helderheid van beginsel meer dan populariteit. Zij zal steeds alle verkeerde begrippen weren, die haar van den juisten weg kunnen afbrengen en vasthouden aan de taak om het volk voorlichting te geven in tijden van verwarring. Zij zal er voor waken dat de geest van den nationalen strijd niet verdronken wordt.

De *Siang Po* van 21 Maart kant zich tegen een verdere verlaging van de salarissen, omdat zulks de kooplust en koopkracht van de ambtenaren vermindert en verzwakt, tengevolge waarvan de handel groote schade zal lijden. Schrijver memoreert hoe in den tijd van den duurtetoeslag de handel er wel bij voer, ofschoon toen de artikelen hooger waren geprijsd dan in normale jaren. Een verlaging van de salarissen zou alleen aanvaardbaar zijn als zij gepaard ging met een daling van den levensstandaard. In andere gevallen brengt ze alleen ellende en schept ze ontrouwe ambtenaren.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, v. Beverningkstraat 23, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 42 van 16 April: Het Algemeen Landbouw Syndicaat (een boekje wordt opgengedaan over de groote sommen, welke deze instelling voor haar instandhouding uitbetaalt, meer dan een half millioen per jaar. Als de nood in de cultures blijft voortduren, is naar onze heilige overtuiging — schrijft de redactie — een langer bestendigen van het Syndicaat, met welk kunst- en vliegwerk ook, bijna misdadig). — Om het

Domeinbeginsel. — Schatting van Rubber-, Thee- en Koffieoogst 1932. — De Buy Wennigers jubileum. — Klachtrecht (wordt prijsgegeven in Deli). — Javanenkolonisatie (in de Lampongsche districten. De kolonie Gedong Tatain is bijna 4000 zielen). — De theecultuur in 1932 (productie en voorraden).

La Quinzaine Coloniale

Van 10 Mei no. 615: L'emploi des engrais chimiques dans la culture du bananier en Guinée Française, door H. Boileau.

De Indische Culturen (Teysmannia)

No. 8 van 16 April: Bestralingsproeven van zaden van cultuurgewassen, door ir. K. A. R. Maier (verschillende gevallen worden behandeld van bestraling van cultuurgewassen). — Onze rubberondernemingen, door J. C. P. van Bael. — Nu restrictie niet doorgaat, door J. M. Burgers (een rubberfabriek oprichten lijkt den schrijver een oplossing). — Pluimvee. — Een nieuwe rubriek is aan het blad toegevoegd.

De Indische Mercuur

No. 19 van 11 Mei: Citronella. Eene critische beschouwing van hare analytische beoordeelingsmethoden, door dr. J. Zimmerman. — Taxatie van de Beetwortelaanplant van 1932/'3 in duizenden hectaren, door dr. J. C. Prinsen Geerligs. — Japansche kopermijnen in Zuid-Solo.

No. 20 van 18 Mei: De beteekenis van den Opsporingsdienst (Geologische Dienst) van den mijnbouw in Ned.-Indië in verband met geruchten over massabezuinigingen, door L. Rutten.

De Indische Post

No. 16 van 16 April: Kerkstrijd (ook in het kerkelijk leven der gekerstende bevolking in de verschillende deelen van den Archipel teekenen de stroomingen zich af, die op politiek gebied tot zoo groote veranderingen voerden. Het is een zelfde proces: de kerstening door de Zending, daarna de overgang naar de Kerk-formatie en ten slotte het streven naar een autonome kerk. Dit is reeds tot uiting gekomen in Tapanoeli, dan de Batak, een zelfde streven is in de Minahassa waar te nemen).

No. 17 van 23 April: Uit de oude Sultanstad (het ontstaan van de Zelfbesturen in Jogjakarta, Tjoengkrah Boebrah door oneenigheid uiteengevallen). — Van Celebes naar Java, door L. H. C. Horsting (indrukken van overal en van allerlei soort).

De Indische Verlofganger

van 13 Mei no. 41: Hendrik de Zeevaarder, door Arthur van Schendel (een boeiende schets van den ondernemenden koningszoon: Dom Henrique, die Portugal tot een groot koloniseerend rijk wist te maken).

Landbouw en Veeteelt

No. 15 van 15 April: Fruitteelt, door J. J. Ochse. (Beschreven wordt hoe de vruchtencultuur in de Ommelanden van Batavia is ontstaan. Al hebben de Hollanders ongetwijfeld vanaf het begin hunner vestiging in Jacatra Anno 1619, veel gedaan voor het aanplanten van vruchtboomen bij hunne buitenplaatsen, voordien hadden de Portugeezen, Chineezen en anderen, zegt schrijver, aan den import van uitheemsche gewassen een werkzaam aandeel gehad). — De beteekenis van kokoskoeken en palmpitkoeken voor het vetgehalte van de melk (zie de Deutsche Landwirtschaftliche Tierzucht 1931 no. 41).

Mededeelingen van „De Handelsvereeniging te Medan"

No. 7 van 15 April: Rede gehouden door den Voorzitter der Handelsvereeniging op de jaarlijksche algemeene vergadering van 31 Maart 1932.

De Mijningenieur

No. 4 van April: Tot afscheid van Mevrouw von Dewall—Elliner (de huldiging bij haar vertrek uit Indië. Met foto). — Een en ander omtrent het land der Badoei's (Zuid-Bantam), door ir. W. C. B. Koolhoven. — Over phasen van gebergtevorming in het Neogeen van den Indischen Archipel, door ir. A. Chr. D. Bothe.

Nederlandsch-Indië

Afl. 15 van 1 April: Grondrechten voor Indische Nederlanders I (dit vraagstuk blijft de gemoederen in beweging houden. Men noemt ze ook wel „Indisch Burgerrecht". In vele kringen ziet of zag men hierin de mogelijkheid om het werkloozenvraagstuk op te lossen. De hoofdprincipes welke van verschillende zijden naar voren worden gebracht zijn: 1. Den hiergeborenen, zoowel als den hier zich gevestigd hebbenden Europeaan komt het recht toe, grond in eigendom te hebben; 2. Den energieken Indischen Nederlander worde aldus de mogelijkheid tot een (beter) bestaan geboden; 3. De verleening van meerdere grondrechten aan de sub. I genoemden, zal mede ten gevolge hebben een extensiveering op landbouwgebied; 4. Door de toekenning van de grondrechten zal de oplossing van het werkloozenvraagstuk vergemakkelijkt worden, terwijl in verband hiermede ook de armlastige, althans de binnen afzienbaren tijd uit vele beroepen gedrongen Indo zal worden geholpen).

Onze Aarde

Mei. Dwars door Atjeh, door L. Jongejans (de schrijver wil doen uitkomen hoe Atjeh in den loop der tijden en door het moderne verkeer, een gewoon land en volk is geworden, dat zijn plaats kan innemen in de rij naast de andere Sumatrasche volken en waarvan juist om zijn opvallende en flinke eigenschappen, nog veel te verwachten is. Atjeh wijdt zich aan den vrede en mannen als Toeankoe Mahmoed, afstammeling van de oude Sultans en lid van den Volksraad, zullen daartoe medewerken en hun stem laten hooren).

De Rijkseenheid

No. 33 van 18 Mei: Vier hervormers van Indië, door Orang Lama (deze zijn de Europeesche onderwijzeres, de Zweedsche lucifers, het ijs en de fiets. Van alle vier wordt de komst en de invloed, welke ervan uitging in onzen Archipel, nagegaan). — Groote Fransche Koloniale Figuren, door mr. D. J. Hulshoff Poll. II.

Suriname

Onder het hoofd *„De Zondvloed?"* schrijft *„De West"* van 26 April:

„Het lijkt wel of Suriname door een zondvloed bezocht wordt. Het regent bijna elken dag alsof het water bij emmers uit den hemel wordt gegoten In den nacht van Zondag op Maandag was de regenval iets angstegs om aan te hooren. Den volgenden morgen wees de regenmeter in den Cultuurtuin op een regenval van 84 m.M., dat is ongeveer een achtste van de hoeveelheid die in Nederland (het land van mist en regen) in een heel jaar valt.

Het weder herinnert sterk aan het jaar 1902, berucht door de destijds heerschende gele koorts epidemie in Suriname en den abnormalen regenval. In datzelfde jaar vond de uitbarsting van den Mont Pelée plaats, waardoor het stadje St. Pierre op Martinique totaal werd verwoest, bij welke ramp een twintig duizend menschen het leven verloren.

Is het toeval dat de jongste uitbarstingen van den Bergketen de Andes weder samengaat met abnormalen regenval in de Guyana's? Wij zijn geneigd te denken aan verband tusschen dien regenval en vulkanische verschijnselen op het Zuidelijk halfrond van Amerika.

Waren de eerste maanden rijk aan regen, de maand April schijnt het record te slaan. Tot 26 April van die maand is te Paramaribo 463 m.M. regen gevallen. Wat dit beteekent kan men nagaan als men weet, dat het normaal gemiddelde van die maand is 222 m.M.

In Januari was de regenval te Paramaribo 258 m.M. (normaal gemiddelde 215). In Februari 109 m.M. (normaal gemiddelde 164) en in Maart 289 m.M. (normaal gemiddelde 201 m.M.).

In totaal is de regenval dit jaar reeds ver over de duizend m.M., ongeveer 400 m.M. méér dan het normaal gemiddelde.

Gelukkig schijnt het in de bovenlanden niet zoo zwaar te regenen....

Door den abnormalen regenval, gepaard met hooge springvloeden, zijn vele dammen onder water geloopen. Zoo bijv. in Commewijne. De toestand van grondjes, op Lelydorp bijvoorbeeld, moet meer dan erbarmelijk zijn. Heel wat uitgeplante rijst moet door te veel water te niet zijn gegaan, terwijl aardvruchten in den grond rotten....

Intusschen gaat men nog pas de grootste regenmaanden van het jaar, Mei en Juni, tegemoet, zoodat nog heel wat ellende vermoedelijk voor de deur staat".

***

In hetzelfde nummer lezen wij:

„Meer dan een halve eeuw hebben Mohammedanen en Hindoes vreedzaam naast elkander geleefd in Suriname. Een sterk bewijs, hoe goed de verhouding was, levert de Luchmansing-Stichting. Wijlen Luchmansing was een Hindoe, maar het was zijn uitdrukkelijk verlangen, dat het door hem na te laten Tehuis voor zijn rasgenooten, zoowel aan Mohammedanen als Hindoes ten goede zou komen. Zeker kon hij niet vermoeden dat later de verstandhouding zoo heel anders zou worden....

Het geschil dat in den boezem van de vereeniging Bahrat Oeday de laatste jaren viel waar te nemen, komt in den grond ook neer op een strijd tusschen Hindoes en Mohammedanen, om de suprematie in deze vereeniging en om het beheer der bovenvermelde stichting. Toen in verband met den schoolstrijd de werkzaamheden van het bestuur dier vereeniging toenamen, werd op initiatief van Rampersad (nu wijlen) het bestuur van negen leden uitgebreid tot vijftien leden. Van dat oogenblik af ontstond de wrijving, waarbij de twee richtingen elkander den voorrang betwistten. Die strijd liep zoo hoog, dat nu in verband met het overlijden van Rampersad, een vergadering werd aangekondigd, een deel der bestuursleden de rechterlijke tusschenkomst inriepen om het tegenwoordige bestuur onwettig te verklaren en de vergadering te verbieden. Deze eisch is afgewezen. De vergadering heeft plaats gehad en in de plaats van wijlen Rampersad is de heer Ragoobarsing tot voorzitter gekozen.

Van harte hopen wij dat het onder zijn leiding moge gelukken de eendracht te herstellen."

***

In het bijblad van *„De West"* van 15 April een ingezonden stuk onder het hoofd *„Ons Volksonderwijs in gevaar!"* Het artikel heeft betrekking op de versoberingsvoorstellen van den Gouverneur. Wij gaan niet in op de beschouwingen van den inzender. Slechts zij het ons veroorloofd daaruit de volgende merkwaardige opmerking over te schrijven:

....„En dan vragen wij, ouders van schoolgaande kinderen, ons ernstig af: *waartoe moet ons dit alles geschieden?* Eerst roepen om meer bevolking: eerst ze halen uit de andere einden der aarde naar hier. En als de bevolking aanwast, breekt men het bestaande onderwijsstelsel grondig af, onder het motto: er moet op onderwijs bezuinigd worden, het kost te duur."

Nagekomen Berichten.

Curaçao

De West-Indische Kamer.

Het *Algemeen Handelsblad* van 15 dezer bevat het uittreksel uit het jaarverslag 1931. Wat Curaçao betreft ontleenen wij daaraan, dat het Handelsadresboek voor Ned. West-Indië in gewijzigden vorm zal worden voortgezet, n.l. in den vorm van een boekje in den geest van de vroegere Surinaamsche almanak.

Verschillende verzoeken om inlichtingen werden mondeling of schriftelijk behandeld.

Belangrijk lijkt ons, dat de Kamer in studie heeft de levering van een aanvulling op de West-Indische encyclopaedie.

Zooals onze lezers weten wordt ook de uitgave van de W. I. kalender door de Kamer verzocht.

H. J. Th. Boomgaart.

De officieele berichten van de vorige week, deden mededeeling dat onze Gouvernementssecretaris met 1 Mei den dienst gaat verlaten.

Vanaf 1 December 1885 was de heer Boomgaart in Gouvernementsdienst.

Hij begon als ijker, werd het jaar daarop rooimeester. In 1900 adjunct-commies. In 1904 Commies. In 1907 Koloniaal Ontvanger. In 1910 Griffier van het Hof. In 1911 Kantonrechter; in 1918 w.n. Administrateur van Financiën en in 1919 Gouvernementssecretaris.

In al deze diensten en in al die jaren was de heer Boomgaart het model van een ambtenaar.

Zijn ambt verder van vicepresident van den Raad van Bestuur toont wel hoezeer de heer Boomgaart bij het Bestuur gezien was; doch hij was dat zeker niet minder bij zijn ondergeschikten die den heer Boomgaart noode zullen zien vertrekken.

De heer Boomgaard is drager van verschillende ridderorden o.a. de Nederlandsche Leeuw, de orde van Bolivar en Gregorius den Grooten.

Deze laatste ridderorde verkreeg de heer Boomgaart, omdat, zooals „La Cruz" schrijft, hij als een levende encyclopedie der Gouvernementswetten, het Apostolisch Vicariaat steeds met raad en daad heeft bijgestaan....

A. d. C.

De nieuwe gouvernementssecretaris.

De heer Boomgaart wordt in dit ambt opgevolgd door mr. C. F. Gronemeyer, verleden jaar als referendaris ter gouvernements-secretarie uitgekomen.

Aruba boven.

De staat van export over de drie eerste maanden van het jaar 1932 geeft aan volgens La Cruz, dat Aruba Curaçao heeft overtroffen.

De cijfers zijn:

Curaçao	*f* 28.343.099
Aruba	„ 28.500.635

A. d. C.

Uit den Kolonialen raad.

Aan het *Amigoe*-verslag ontleenen wij, dat voor tot het opmaken van een voordracht in de vacature-Beaujon werd overgegaan, het woord werd gevoerd door dokter Arends, die allereerst sprak over de moeilijkheden aan het raadslidmaatschap verbonden en vervolgens over verdachtmakingen waaraan leden in de laatste dagen hadden blootgestaan en die ook den voorzitter zeker ter oore waren gekomen. Praatjes en fantasiën waren er rondverspreid door personen met een verantwoordelijke positie. Spr. hoopte echter dat de personen die straks gekozen zouden worden zich daarboven verheven zouden voelen en con amore op zich nemen de onaangename maar dure burgerplicht.

De voorzitter echter antwoordde hierop, dat hem die praatjes niet ter oore gekomen waren en wilde ze wel eens van den heer Arends hooren.

Ook het publiek op de tribune zou ze wel eens gaarne van dokter Arends vernomen hebben. Maar ze schenen in de afdeelingen besproken te zijn.

Uit den Verren Vreemde

Bombay-bloedbad

Wanneer men als aanleiding van den bloedigen strijd tusschen Hindoes en Hohamedanen te Bombay maar een onbeduidend voorval vermeld vindt, kan dit het verdrietige van den toestand slechts verergeren. Iedereen weet, dat de groote oorzaak is de vijandige, haatdragende stemming van de belijders van de twee godsdiensten tegen elkander. Alle pogingen om de tweedracht te temperen falen. De leiders der politieke groepen hebben zich herhaaldelijk de illusie gemaakt de tegenstellingen te kunnen verzachten. Voormannen in de godsdienstige beweging hebben ook wel neiging getoond om tot een verbroedering te komen, die vreedzame samenleving mogelijk zou maken. Nu en dan leek 't of de aanmaningen tot meer verdraagzaamheid een uitwerking ten goede hadden gehad. Doch telkens en telkens weer deed een incident, een doorgaans niet voorziene en ook niet te voorziene gebeurtenis, de vlam weer uitslaan, en in een ommezien laaide dan het vuur der tweedracht weer hoog op, brak de haat weer fel los. Alle goede verwachtingen bleken ijdel. Op onmenschelijke wijze ging men dan tegen elkaar in. Dan werd weer waar gemaakt, dat de losgebroken menschelijke waanzin de verschrikkelijkste is der verschrikkelijkheden.

Zoo thans weer in Bombay.

Twee Mohammedaansche knapen zamelden den 14en Mei, zooals dit elk jaar gebruikelijk is, geld in voor de viering van de Moharum, het groote godsdienstige feest, dat den 17en Mei zou worden herdacht. Zij kwamen zoo ook bij een Hindoeschen winkelier, die zijn zaak echter heeft in het Mohammedaansche centrum van Barbhai Mohalla. De winkelier wees de jongens af; deze zetten een grooten mond op. Hierdoor ontstond een oploop, waarbij gauw klappen vielen. Dit relletje breidde zich uit tot de tooneelen van woestheid, die een deel van Bombay gedurende bijna een week in een formeel slagveld hebben veranderd.

Het totaal der slachtoffers beiderzijds wordt opgegeven als 130 dooden en 1640 gewonden, welke in verpleging zijn opgenomen. Naast deze officieele cijfers zullen nog wel onbekend gebleven gevallen staan.

Zaterdag begonnen, gingen de uitspattingen voort tot Zondagavond, toen de vereende krachten van de politie en het versterkte garnizoen, waarbij met vrachtauto's en pantserauto was opgetreden, tot herstel der rust schenen te hebben geleid. Dit bleek echter slechts de nachtrust te zijn geweest. Maandag kwamen arbeiderswijken reeds vroeg in den morgen weer in rep en roer. Ook dien dag zag de gewapende macht zich verplicht op de strijdende en zich te weer stellende massa te vuren om haar uiteen te drijven. Dit is ook later nog 't geval geweest.

Dinsdag, Moharum, trok een Mohammedaansche optocht uit. Hierop werd door Hindoes met steenen geworpen. De Moslemim deden toen een aanval op het huis, waaruit zulks was geschied. Hiermede was de strijd weer ingezet. De feestdag bracht een bloedbad.

In weerwil van de versterking van het garnizoen is de strijd der partijen ook in de volgende dagen, nog blijven voortwoeden. Wat men er over leest is een herhaling van hetgeen bij dergelijke gebeurtenissen ook vroeger gemeld moest worden; helaas ontbreekt geen enkele der afschuwelijke bijzonderheden; integendeel zelfs, er is hier met groote hardnekkigheid volgehouden en voortgezet, gedreven door helsche wellust tot verminken, moorden, brandstichten, vernielen, plunderen.

In de Europeesche wijken van Bombay is het vrijwel rustig gebleven, maar in de arbeiders- en fabriekswijken is het zakenleven tot stilstand gebracht. De fabrieken, de groote spinnerijen moesten gesloten worden, waardoor een 40.000 tal arbeiders zonder werk waren. De staat van beleg was afgekondigd. Samenscholingen van meer dan 5 personen waren verboden. Na een aangegeven uur mocht niemand zich meer op straat vertoonen. Velen zochten veiligheid door de stad te verlaten. Anderen sloten zich in hun woning op. Allen leefden in paniekstemming. Door de plunderingen en verwoestingen lagen de straten als bezaaid met huisraad, winkelartikelen, a. a. z. Door de brandstichtingen gaven vele wijken een allertreurigsten aanblik, de puinhoopen rookten nog. Na gevoerden strijd lagen dooden en hulpelooze gewonden lang in de straten. Ook tempels en moskeeën zijn bestormd en geplunderd.

De strijd werd gevoerd met messen, stokken, steenen, sabels, flesschen. Al beteekenen deze middelen niets in vergelijking met de moderne strijdmiddelen van politie en troepen, toch bleek 't uiterst moeilijk de rust te herstellen. Door beide groepen werd fanatiek opgetreden. Onverwacht ging men elkaar woedend te lijf. Uit huizen, uit stegen kwamen woeste aanvallers plots te voorschijn. Het innemen van wapens, het arresteeren van schuldigen kon slechts langzaam verbetering in den toestand brengen. Onder de slachtoffers zijn ook verschillende leden van de politie.

Tot de afschuwelijkste bijzonderheden van de afgrijzelijke slachtpartijen behoort wel, dat waar vrouwen en kinderen uit brandende woningen wilden vluchten, hun dit belet werd, door het werpen met steenen en het terugduwen, zoodat zij in de vlammen omkwamen voor de oogen der beulen.

Als de rust in Bombay weer hersteld zal zijn, als onder strenge bewaking de arbeid en de gewone gang van zaken weer ordelijk zullen verloopen, als de afgebrande gebouwen weer door nieuwe vervangen zullen zijn, zullen de politici en de vredelievend gezinden onder de leiders weer illusies vormen voor mogelijke toenadering tusschen Hindoes en Moslemin, maar gebeurtenissen als die welke nu weer in Bombay zijn uitgebroken en losgebarsten, getuigen van zóó diep en zóó vast zittende veeten en geven aan die veeten weer op zoodanige wijze nieuw voedsel, dat, wie zich op den bodem der werkelijkheid durft te plaatsen, niet kan gelooven aan een kans op verbroedering in afzienbaren tijd.

Vrede-ontwapening.

Het dominion Nieuw-Zeeland behooort tot de staten, die zwaar gebukt gaan onder den last der tijden; de regeering is dan ook op ingrijpende bezuinigingsmaatregelen bedacht. Een speciale commissie werd benoemd om aanbevelingen te geven waardoor het financieel evenwicht zou kunnen worden hersteld. Men zal zich herinneren dat N. Z. tot de instelling van een eigen scheepsmacht is overgegaan, die in geval van oorlog onder de hoofdleiding der Britsche admiraliteit zal komen te staan, en dat N. Z. een deel der kosten voor de inrichting van den vlootbasis tot het opnemen van oorlogsschepen van de grootste soort (met reparatiedok) te Singapore voor zijn rekening genomen heeft. Door een en ander wil de staat uitdrukken hoe hij voornemens is met Engeland in wederkeerigheid samen te werken indien oorlogsgevaar dreigt. De bezuinigingscommissie vond hier een der posten waarop flink te bezuinigen valt. Zij stelde voor om de eigen vloot dadelijk weer aan de Engelsche admiraliteit over te dragen, waaronder zij thans feitelijk ressorteert voor kosten van N. Z. echter, voorts wilde zij de termijn der voor Singapore te betalen groote bijdrage over 8 jaar laten loopen, instede van over 4 jaar.

Bij het optreden van het eerste kabinet MacDonald werden de werken voor de Singapore-basis stopgezet. Daarna weer hervat, heeft de tegenwoordige Engelsche regeering ook de verzekering gegeven die werken te voltooien. Ziet de een hierin een aanwijzing van 't twijfelachtige van de urgentie, de ander komt uit diezelfde feiten tot de tegenovergestelde conclusie, zoo redeneert ook de tegenwoordige N. Z.sche premier Forbes. Zijn regeering wil de eigen defensie-middelen ter zee behouden en zij gelooft nog altijd, dat het voltooien van de maritieme basis te Singapore een bestaansbelang van N. Z. is. De jaarlijksche bijdrage hiervoor is al eens van 125.000 tot 100.000 P. St. teruggebracht, deze nu op 50.000 P. St. te stellen zou de regeering niet verantwoord achten.

Zooals men zich zal herinneren, heeft de Britsche admiraliteit kort geleden haar besluit gepubliceerd om de voltooiing van de Singapore-plannen met kracht door te zetten, daarbij weer sprekende van de poort waardoor de geheele Europeesche handel met het Verre Oosten gaat en van de noodzakelijkheid om Australië en Nieuw-Zeeland te kunnen verdedigen — alsof er geen sprake was van een ontwapeningsconferentie. „Veiligstellen" blijft voor Engeland evenals voor Frankrijk hoofdgedachte bij alle vredeswaarborgen.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling „Curaçao".

Op Vrijdag 22 April l.l. hield mr. M. van Dijk in den feestelijk versierden tuin van het „Chr. Mil. Tehuis" te Willemstad, daartoe door het Bestuur welwillend afgestaan, voor de leden van onze afdeeling met hunne dames en introducé's een causerie over „Eenige vluchtige indrukken van Nederlandsch-Indië".

Aan de hand van kaarten en platen leidde de spreker zijn talrijk en aandachtig gehoor door Nederlandsch Oost-Indië, vlot en prettig vertellend van land en volk, zeden en gewoonten, godsdienst, cultures en verkeerswezen. De voorzitter, mr. G. H. Eskes, dankte Mr. van Dijk voor zijn leerzame en interessante lezing.

Onder de aanwezigen bevond zich o.a. Z.E. de Gouverneur van Curaçao met adjudant, Mevrouw Van Slobbe en Mejuffrouw Van Slobbe.

Na afloop van de lezing bleven nog velen na voor een gezelligen dans.

Het was een geslaagde avond.

Afdeeling Groningen.

Als secretaris der afdeeling Groningen en Omstreken is, ter vervanging van den heer J. Franke, opgetreden de heer mr. J. Feitsma, Heerestraat 79.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Voor de leden in Ned.-Indië.

De leden die in Ned.-Indië verblijven worden vriendelijk verzocht de door hen verschuldigde contributie aan hem over te maken, zoodra door hen ontvangen is een postwisselformulier en zulks teneinde verdere kosten op de inning dier contributie niet noodeloos te vergrooten.

De Hoofdvertegenwoordiger van Oost en West,
L. M. F. PLATE.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad *f* 0.25 „Curaçao", naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Vergadering Studie-Commissie.

Vergadering der Studie-Commissie van de Vereeniging „Oost en West", op Zaterdag 4 Juni 1932 ten 2 uur in het gebouw der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Punten van behandeling.

1. Opening.
2. Ingekomen stukken.
3. Notulen.
4. Mededeelingen betreffende opheffing van het Tehuis voor Ind. Studenten en de gevolgen daarvan.
5. Jaarverslag der Gedelegeerden van de Commissie.
6. Mededeelingen van den 1en Gedelegeerde, den heer W. Meijer.
7. Rondvraag en sluiting.

De secretaris,
VAN DER BRUGH.

VAN DE REDACTIE.

Radiotelefoondienst met Ned.-Indië.

Goedkoope gesprekken op de Indische tentoonstelling te 's Gravenhage.

Aanvragen kunnen geschieden aan alle telegraaf- en telefoonkantoren.

Met ingang van 1 Juni a.s. wordt op de Koloniale tentoonstelling in het Westbroekpark te 's Gravenhage een spreekcel ingericht voor het voeren van radiotelefoongesprekken met Ned.-Indië, waarbij door 4 personen aan een gesprek kan worden deelgenomen.

Voor gesprekken welke op Dinsdag en Vrijdag van deze spreekcel uit gevoerd worden, zal een belangrijk verlaagd tarief gelden, n.l. voor een gewoon gesprek van 3 minuten met Java en Madoera f 21 en met Noord-Sumatra f 24, voor gesprekken op andere werkdagen is het volle tarief verschuldigd. Op Zon- en feestdagen is de dienst gesloten.

Komt een tegen verlaagd tarief aangevraagd ge-

sprek door de schuld van den opgeroepene op den gewenschten spreekdag niet tot stand, dan kan het gesprek op den eerstvolgenden Dinsdag of Vrijdag worden overgezet. Wordt overzetting gevraagd op een anderen spreekdag, dan worden de gesprekkosten tegen vol tarief berekend.

Aanvragen voor het voeren van gesprekken op deze tentoonstelling kunnen op alle telegraaf- en telefoonkantoren in Nederland geschieden.

De gesprekken moeten in gereed geld op de tentoonstelling worden voldaan.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat 19 Mei van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken werden 28 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 191 K.G. 160 G. bruto en 165 K.G. 780 G. netto.

De zending bevatte 12135 stuks beneden 5 gram; 317 briefkaarten en postwissels; 2576 stukken zwaarder dan 5 gram; 1605 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 16633 stuks.

Radiotelefoondienst met Ned.-Indië.

In verband met de invoering van den zomertijd wordt met ingang van Maandag 23 dezer, het tijdstip van aanvang van den radiotelefoondienst met Indië vervroegd en voor het morgentijdvak bepaald op 10 uur en 's middags op 14 uur (Amsterdamsche zomertijd) met dien verstande, dat beursgesprekken reeds om 13.30 gevoerd kunnen worden.

De K. N. I. L. M. in Maart 1932.

De maand Maart toonde dit jaar weder hetzelfde verschijnsel als vorige jaren, n.l. een vrij belangrijke vooruitgang t.o.v. de eerste maanden van het jaar.

Het vervoer op de regelmatige lijnen was ruim 200 personen meer dan in Februari.

De gespecificeerde cijfers zijn:

Batavia—Bandoeng	314
Bandoeng—Batavia	303
Batavia—Semarang—Soerabaja	121
Soerabaja—Semarang—Batavia	121
Batavia—Palembang—Singapore	29
Singapore—Palembang—Batavia	19
Batavia—Palembang—Pakanbaroe—Medan	30
Medan—Pakanbaroe—Palembang—Batavia	26
Rond- en speciale vluchten	439
Totaal	1402

De vermeerdering op de Bandoenglijn droeg vooral tot de betere cijfers bij. Op Dinsdag na Paschen vlogen in 3 toestellen 54 vacantiegongers van de Preanger naar Batavia terug

De rondvluchten bleven bevredigende belangstelling trekken in alle plaatsen.

Om de jeugd met het luchtverkeer te doen kennismaken werd sinds eind Maart de gelegenheid opengesteld aan groepen schoolkinderen om met hun geleiders tegen speciaal tarief vluchten te maken. Het doel daarvan is niet alleen om de kinderen een pleziertochtje te laten maken doch door de deskundige toelichting, die het K.N.I.L.M.-personeel bij het bezichtigen der vliegtuigen geeft, hebben deze schoolvluchten ook een opvoedkundige waarde.

Van vele zijden werd reeds deelname in verschillende plaatsen toegezegd.

Het vracht-, zoowel als het luchtpostvervoer waren in Maart eveneens hooger dan in de vorige maanden.

Vervoerd werden 5195 K.G. vracht- en 1515 K.G. luchtpost, gelijk aan ruim 106.000 brieven.

Het zou voorbarig zijn de conclusie te trekken, dat door deze eenigszins betere cijfers er een algemeene opleving te constateeren valt. Het is toch, zooals boven reeds vermeld, een jaarlijks terugkeerend verschijnsel, dat het verkeer in Maart toeneemt.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

W. J. R. Zieck, adm. amb. b. h. B.B., Nachtegaalplein 11, Den Haag; Ch. Nooteboom, admin. ambt. b. h. B.B., Haarlemmervaart 10, Oegstgeest.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

W. M. Guldenaar, inspecteur bij den P. T. T.-dienst, Hotel de Zalm, Molenstraat, Den Haag; A. L. Koot, controleur 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, Nicolaistraat 83, Den Haag; J. L. A. Moerland, instrumentmaker 1e kl. bij de S. S. en Tr., Elsstraat 25, Den Haag; W. Zwager, immigratie-ambt. 2e klasse bij het hoofdkantoor van den Immigratiedienst, p. a. Mevr. de wed. L. H. Zwager, geb. de Graaf, Mariannelaan 9, Apeldoorn; E. M. Stok, controleur 1e klasse bij het B. B., Aert v. d. Goesstraat 23, Den Haag; P. J. G. Koerts, waarnemend immigratie-ambt. 2e kl. te Muntok, Alexander Numankade 5, Utrecht; A. A. Hillebrandt, commies-kashouder bij de Poeloe Laoet-steenkolenmijnen, Joan Maetsuyckerstraat 32, Den Haag; W. F. A. Stoové, werktuigkundige bij de S. S. en Tr., 2de Sweelinckstraat 216A, Den Haag; F. J. Eskes, off. van gez. 1e klasse, Frankenslag 187, Den Haag; J. Duin, olt. Apoth.-ass., v. Speykstraat 173, Den Haag; W. P. Kaptijn, olt. Magazijnm., Int. Deijserinckstraat 18, Haarlem; C. H. W. Linck, 1e-luit. der gen., Klimopstraat 12, Den Haag; D. J. ter Haar, 1e-luit. der inf., Cultuurweg, Wezep; J. B. Egelie, 1e-luit. der inf., Pauwenlaan 36, Den Haag; W. M. G. Helferich, off. van gez. 2e kl. van Boetzelaerlaan 137, Den Haag; A. C. Rommers, olt. der inf., Hoogstraat 22, Amersfoort; L. J. van 't Sant, off. van gez. 2e kl., Pr. Hendrikplein 44, Den Haag; P. A. Weiffenbach, 1e-luit. der inf., Stadhouderslaan 82, Den Haag; dr. H. Held, dir. off. van gez. 2e klasse, Overtoom 23 II, Amsterdam-W.; J. B. F. Sartorius- controleur 1e kl. b. h. B.B., de Ruyterstraat 52, Den Haag; W. C. Ritter, burg. ambt. der Genie, p. a. Pension van Beekum, Joan Maetsuykerstraat 26, Den Haag.

Met Pensioen.

D. Goudkuil, olt. geweerm., Eendrachtstraat 48, Apeldoorn; A. J. F. Dessauvagie, luit.-kol. der inf., Gr. Hertoginnelaan 41, Den Haag; D. Timmermans, schoolhoofd O.W.L.O. gepl. b. d. Openb. Holl. Inl. school te Balikpapan, Pr. Mariannelaan 97, Voorburg; Th. A. Sturm, vakonderw. b. d. Kon. Emmaschool te Soerabaja, p. a. wed. J. Boerma, Amsteldijk 81 huis, Amsterdam Zuid; H. C. A. Elenbaas, ass.-resident van Loewoe, p. a. A. Kruisheer, Beeklaan 422, Den Haag; A. Huizinga, vakonderw. m.d. pers. titel van leeraar a. d. Openb. Ambachtsschool v. Inl. te Magelang, Suezkade 116, Den Haag; mr. E. A. R. Schultz van Vlissingen, afd. secr. (ass.-resident) van Jogjakarta, pension Rieff, Bezuidenhout 8, Den Haag; J. M. Feuerstein, hoofdcommissaris van pol., werkzaam gesteld b. d. afd. pol. v. h. dep. b. B. B., p. a. mr. F. C. Feuerstein, Oude Singel 54, Leiden.

ADRESVERANDERINGEN.

Mr. W. G. Peekema, wnd. secr. v.d. Raad v. Ned. Indië, Smidswater 5, 's-Gravenhage; mr. J. W. Rijkee, adj.-inspect. v. Fin., Bentinckstr. 121, Den Haag; Ch. L. M. Draaisma, opperhoutvester b.h. Boschw., Daguerrestr. 21, Den Haag; J. H. M. Blogg, kap. der Inf., Pr. Hendrikpl. 10, Den Haag; mr. dr. B. Damen, voorzitter v.d. Landraden te Sragen, Zijlstr. 95, Haarlem; V. M. G. Frans, politieopz. b.d. Veldpolitie, Galileistr. 135 I, Den Haag; A. P. van Gogh, contr. 1e kl. P.T.T., Vlierboomstraat 389, Den Haag; Mevr. E. Hopp, 1e klerk m.d. titel van 3e commies b.d. S.S., Acaciastraat 70, Den Haag; Mej. G. C. van Kleeff, directrice b.d. Hospitaaldienst, Obrechtstr. 376, Den Haag; G. E. H. Koen, 1e Luit. der Art., 2e Schuytstraat 223, Den Haag; J. W. Lublink Weddik, hulpbeheerder b.d. Aanmaak en Aank. v. d. dienst der Zoutregie, Beeklaan 339, Den Haag; J. Tamara, klerk m.d. titel van adj.-comm. b.d. P.T.T.-dienst, Hoofdweg 419 huis, Amsterdam-West; M. A. Verhulst, tijd. leeraar b.d. H.B.S. te Soerabaja, Meloenstr. 133, Den Haag; W. Linnemann, Kap. v. d. Top. Dienst, Corn. Speelmanstr. 42, Den Haag; Mej. J. G. Robijn, klerk b.h. Post en Tel.kantoor te Malang, Hotel Elim, Wagenstraat 119, Den Haag; W. P. D. van der Knaap, contr. 1e kl. P. T. T., Zijpendaalscheweg 55, Arnhem; H. J. Jellese, letterzetter 2e kl. landsdrukkerij, Vondelstr. 112 huis, Amsterdam-West; J. de Jong, hoofdpolitieopz. b.d. Veldpol., Plantsoen 4, Kamer 4, Enkhuizen; J. Huizinga, Gouv.-Arts 1e kl. b.d. dienst der Volksgez., Breitnerlaan 16, Den Haag; Ir. J. J. M. Dorbeck, ingenieur 2e kl. b.d. Waterstaat en B.O.W., Pr. Hendriklaan 24, Rijswijk (Z.-H.); K. F. A. Jansen, commies b.d. S.S., Kleverparkweg 208, Haarlem; K. W. L. Bezemer, ambt. b.h. B.B., tijd. werkz. gesteld ter Alg. Secr., Milletstraat 36, Amsterdam-Zuid; G. P. Berlijn, 2e Off. b.d. Gouv. Marine, Academiesingel 14A, Breda; M. M. Chr. Engelkamp, schoolhoofd b.h. O.W.L.O. Terrasweg 35, Santpoort; H. A. Voskuil, Gouv.-arts b.d. Dienst der Volksgez., Wouwermanstraat 34 huis, Amsterdam-Zuid.

Zooals de voorzichtige koopman vermijdt, zijn geheele vermogen op één plaats vast te leggen, zoo zal wellicht ook de levenswijsheid raden, niet alle bevrediging van een enkel streven te verwachten. (De Zakenwereld.)

Mutatiestaat van 18 tot 25 Mei '32

Nieuwe Leden:	**Voorgesteld door:**
Dr. N. J. van der Lee, Oud-Directeur K.H.B.S., Apeldoorn, Sumatralaan 26.	Eigen aanmelding.
P. Offringa, Architect te Kollum (Fr.)	Eigen aanmelding.
Lheod. A. C. Comvalius Jr. te Curaçao, Rembrandtstraat 7.	Afdeelingsbestuur van Curaçao.

Rectificatie: A. de Braconier, Deventer, Brinkgreverweg 61.

Afschrijvingen:

C. M. Meijboom, Chef van het Bevolkingsbureau te Willemstad, Charro 10.

H. G. Suarez Jr., Employé C.P.I.M., Curaçao, IJzerstraat 56.

Adresveranderingen:

Mevrouw H. S. Kock—Waworoentoe, Amsterdam, van: Amsteldijk 19 boven, naar: Alb. Cuypstraat 266 boven. p.a. Familie Smink.

E. J. L. Vanier, Onderwijzer 1e kl., van: Amsterdam, van Tuyl van Serooskerkweg 21, naar: Batavia, p.a. Dep. van Onderwijs.

J. J. Hofland, van: Haarlem, Florapark 3, naar: Wassenaar, Teylingerhorstlaan 7.

J. M. Feuerstein, Oud-Hoofdcommissaris van Politie, van: Batavia, Djamboelaan 17, naar: Leiden, Oude Singel 54, p.a. Mr. F. C. Feuerstein f 5.—.

Mr. P. A. Pijnacker Hordijk, van: Leiden, Rijnsburgerweg 5, naar: Oegstgeest, Wilhelminal. 13

J. Berendsen, Hoofdambtenaar m.v., van: Batavia, Pegangsaän West 6, naar: Baarn, Parkstraat, hoek Prins Hendriklaan f 5.—. (Contributie '32 reeds voldaan). Rekent voortaan tot de Afd. „'t Gooi".

Mejuffrouw G. Kuiper, Groningen, van: Lodewijkstraat 15b, naar: J. C. Kapteynlaan 5.

Mejuffrouw W. Sterenberg, Groningen, van: Marktstraat 14, naar: Vischmarkt 31 boven.

C. F. Hazenberg, van: Nijmegen, Sterrenschansweg 10, naar: Den Haag, Volkerakstraat 28. f 5.—.

Mevrouw M. E. van der Voor—Mijer, Den Haag, van: Nieuwe Uitleg 8, naar: Parkweg 14.

Mejuffrouw J. H. W. Supit, Vio-onderwijzeres, van: Den Haag, Stationsplein 37, naar: Batavia, p.a. Dep. v. Onderwijs.

W. M. Guldenaar, Inspecteur P.T.T., van: Semarang naar: Den Haag, Hotel de Zalm.

C. W. Schüller, Contr. 1e kl. B.B., van: Timor—Koepang, naar: Lahat.

H. H. Geul, Opperhoutvester, Bandoeng, thans: Dagoweg 4.

W. R. van Nauta Lemke, Inspecteur 1e kl. P.T.T. te Batavia, thans: Kebon Sirih 7.

D. van Reijendam, Ambtenaar Telefoondienst, van: Malang, naar: Soerabaja, p.a. Telefoonkantoor (Noord).

P. J. van der Ende, 1e Luitenant der Mariniers, van: Curaçao, naar: Den Helder, a.b. H.M. „Buffel".

L. D. C. Gerhards, Employé K.N.S.M., van: Christobal (Canalzone) naar: Bonaire.

Fr. J. de Witte, Enmployé C.P.I.M., thans Willemstad, Emmastad, Hotel de Jonge, Suite 2.

H. J. Roefstra, van: Caracas terug naar: Curaçao.

J. Swartjes, Brussel, van: Place du Comité National 7, naar: Boulevard E. Jacqmain 66.